

Środa, 14 grudnia 2016 r.

P8_TA(2016)0502

Sprawozdanie roczne na temat praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie za rok 2015**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2015 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie (2016/2219(INI))**

(2018/C 238/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych obowiązującą od dnia 24 października 1945 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (PDPC) oraz inne traktaty i instrumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące praw człowieka, w szczególności Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, przyjęte w Nowym Jorku w dniu 16 grudnia 1966 r.,
- uwzględniając najważniejsze konwencje międzynarodowe dotyczące praw człowieka, w tym Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której UE jest stroną,
- uwzględniając Konwencję ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) ⁽¹⁾,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka oraz rezolucję Parlamentu z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie 25. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka ⁽²⁾,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących i członków ich rodzin z dnia 18 grudnia 1990 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając Deklarację ONZ o prawie do rozwoju ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Deklarację praw ludów tubylczych ONZ oraz dokument końcowy z posiedzenia plenarnego na wysokim szczeblu Zgromadzenia Ogólnego znanego pod nazwą Światowej Konferencji w sprawie Ludów Tubylczych z dnia 22 września 2014 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając Wiedeńską deklarację i program działania przyjęte w dniu 25 czerwca 1993 r. ⁽⁶⁾,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania z 1995 r. ⁽⁷⁾ oraz program działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju (ICPD) z 1994 r. ⁽⁸⁾ oraz wyniki ich konferencji przeglądowych,
- uwzględniając zasady paryskie Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące krajowych instytucji praw człowieka (NHRI) ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/cedaw.htm>.

⁽²⁾ Dz.U. C 289 z 9.8.2016, s. 57.

⁽³⁾ <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CMW.aspx>.

⁽⁴⁾ A/RES/41/128.

⁽⁵⁾ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/2

⁽⁶⁾ <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/Vienna.aspx>

⁽⁷⁾ <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA%20E.pdf>

⁽⁸⁾ http://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/programme_of_action_Web%20ENGLISH.pdf

⁽⁹⁾ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/PTS-4Rev1-NHRI_en.pdf

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 25 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej dotyczący praw osób w podeszłym wieku,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając art. 2, 3, 8, 21 i 23 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając dokument opublikowany przez wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa dnia 28 czerwca 2016 r. pt. „Wspólna wizja, wspólne działanie: Silniejsza Europa – globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej” ⁽¹⁾,
- uwzględniając strategiczne ramy i plan działania UE w dziedzinie praw człowieka i demokracji, przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 25 czerwca 2012 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego ⁽³⁾ oraz Uaktualnione wytyczne UE w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019, przyjęty przez Radę w dniu 20 lipca 2015 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wytyczne Unii Europejskiej w sprawie praw człowieka,
- uwzględniając wytyczne UE dotyczące propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań ⁽⁶⁾,
- uwzględniając Wytyczne na rzecz promowania i ochrony wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTI) ⁽⁷⁾, przyjęte przez Radę w dniu 24 czerwca 2013 r.,
- uwzględniając wytyczne dla delegacji międzyparlamentarnych Parlamentu Europejskiego dotyczące promowania praw człowieka i demokracji podczas wizyt w państwach spoza Unii Europejskiej,
- uwzględniając roczne sprawozdanie UE dotyczące praw człowieka i demokracji na świecie w 2015 r., przyjęte przez Radę w dniu 20 czerwca 2016 r. ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

⁽²⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11855-2012-INIT/pl/pdf>

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/111817.pdf>

⁽⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A52009XG1215%2801%29>

⁽⁵⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/pl/pdf>

⁽⁶⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 174.

⁽⁷⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/137584.pdf

⁽⁸⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10255-2016-INIT/pl/pdf>

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- uwzględniając plan działania w sprawie równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet: przekształcanie życia kobiet i dziewcząt poprzez działania w ramach stosunków zewnętrznych UE na lata 2016–2020 (GAPII), przyjęty przez Radę w dniu 26 października 2015 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie równouprawnienia osób LGBTI ⁽²⁾ oraz wykaz działań, które ma podjąć Komisja w celu osiągnięcia postępów w zakresie równouprawnienia osób LGBTI (2016–2019) ⁽³⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie płci w kontekście rozwoju ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Europejski program w zakresie migracji z dnia 13 maja 2015 r. (COM(2015)0240) oraz konkluzje Rady w sprawie migracji z dnia 20 lipca 2015 r. ⁽⁵⁾, 14 września 2015 r. ⁽⁶⁾ i 22 września 2015 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2015/260 z dnia 17 lutego 2015 r. przedłużającą mandat Specjalnego Przedstawiciela Unii Europejskiej ds. Praw Człowieka ⁽⁸⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 5 grudnia 2014 r. w sprawie promowania i ochrony praw dziecka ⁽⁹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 14 maja 2012 r. pt. „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju: Program działań na rzecz zmian” ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając zmienione wskaźniki UE dotyczące kompleksowego podejścia do wprowadzania w życie przez UE rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 oraz 1820 dotyczących kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, przyjęte przez Radę w dniu 20 września 2016 r. ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając podpisaną w Stambule Konwencję Rady Europy z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ⁽¹²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady 2011/168/WPZiB z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie Międzynarodowego Trybunału Karnego uchylającą wspólne stanowisko 2003/444/WPZiB ⁽¹³⁾,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa (JOIN(2015)0050),
- uwzględniając plan działania z Vallety z dni 11–12 listopada 2015 r. ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 13 października 2015 r. w sprawie kobiet, pokoju i wdrażania bezpieczeństwa ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie przemocy na tle seksualnym jako zbrodni wojennej ⁽¹⁶⁾,

⁽¹⁾ http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2015/10/st13201-en15_pdf/

⁽²⁾ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2016/06/16-epsco-conclusions-lgbti-equality/>.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/lgbti_actionlist_en.pdf

⁽⁴⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9242-2015-INIT/pl/pdf>

⁽⁵⁾ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2015/07/20-fac-migration-conclusions/>

⁽⁶⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12002-2015-REV-1/pl/pdf>

⁽⁷⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12098-2015-INIT/pl/pdf>

⁽⁸⁾ Dz.U. L 43 z 18.2.2015, s. 29.

⁽⁹⁾ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=PL&f=ST%2015559%202014%20INIT>

⁽¹⁰⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/130243.pdf

⁽¹¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12525-2016-INIT/pl/pdf>

⁽¹²⁾ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168008482e>

⁽¹³⁾ Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 56.

⁽¹⁴⁾ http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2015/11/action_plan_en_pdf/

⁽¹⁵⁾ http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_res_2242.pdf

⁽¹⁶⁾ <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/CAC%20S%20RES%201820.pdf>

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 31 października 2000 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa ⁽¹⁾,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie ochrony migrantów ⁽²⁾,
- uwzględniając wydawane w trybie pilnym rezolucje PE w sprawie naruszeń praw człowieka, zasad demokracji i praworządności,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie funduszu powierniczego UE dla Afryki: skutki dla pomocy rozwojowej i humanitarnej ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi w stosunkach zewnętrznych UE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie ataków na szpitale i szkoły, stanowiących pogwałcenie międzynarodowego prawa humanitarnego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym i potrzeby całościowego podejścia UE do problematyki migracji ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie systematycznego masowego mordowania mniejszości religijnych przez tzw. ISIS/Daisz ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2014 oraz polityki UE w tym zakresie ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 września 2015 r. w sprawie migracji i uchodźców w Europie ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2015 r. w sprawie odnowienia planu działania UE w zakresie równości płci i wzmacniania pozycji kobiet w kontekście rozwoju ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2015 r. w sprawie kary śmierci ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie „Prawa człowieka a technologia: wpływ systemów inwigilacji i nadzoru na prawa człowieka w państwach trzecich” ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie rocznego sprawozdania wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa przeznaczonego dla Parlamentu Europejskiego ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1325\(2000\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1325(2000))

⁽²⁾ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/167

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0337.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0300.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0201.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0102.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0051.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0470.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0317.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0350.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0348.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0288.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 316 z 30.8.2016, s. 130.

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie priorytetów UE w Radzie Praw Człowieka ONZ w 2015 r. ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 września 2014 r. w sprawie sytuacji w Iraku i Syrii oraz ofensywy Państwa Islamskiego, w tym prześladowań mniejszości ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów ⁽³⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2013 r. w sprawie dyskryminacji ze względu na przynależność kastową ⁽⁴⁾ oraz sporządzone przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. mniejszości sprawozdanie z dnia 28 stycznia 2016 r. dotyczące mniejszości i dyskryminacji ze względu na przynależność kastową ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie wolności prasy i mediów na świecie ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie strategii wolności cyfrowej w polityce zagranicznej UE ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie poparcia Unii Europejskiej dla Międzynarodowego Trybunału Karnego: stojąc w obliczu wyzwań i pokonując trudności ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie polityk zewnętrznych UE na rzecz demokratyzacji ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie strategii politycznych UE na rzecz obrońców praw człowieka ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, wdrażające ramy ONZ „Ochrona, poszanowanie i naprawa”, zatwierdzone przez Radę Praw Człowieka ONZ w rezolucji nr 17/4 z dnia 6 lipca 2011 r. ⁽¹¹⁾,
  - uwzględniając roczne sprawozdanie Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji za 2015 r. ⁽¹²⁾,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych, a także opinie Komisji Rozwoju oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0355/2016),
- A. mając na uwadze, że art. 21 TUE zobowiązuje UE do prowadzenia wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w oparciu o zasady, które leżą u podstaw jej utworzenia oraz które zamierza wspierać na świecie: demokracji, państwa prawa, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasad równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego;
- B. mając na uwadze, że na podstawie wymogów art. 207 TFUE polityka handlowa UE powinna być prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych UE;

⁽¹⁾ Dz.U. C 316 z 30.8.2016, s. 178.

⁽²⁾ Dz.U. C 234 z 28.6.2016, s. 25.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0172.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 181 z 19.5.2016, s. 69.

⁽⁵⁾ http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session31/Documents/A_HRC_31_56_en.doc.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 105.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 434 z 23.12.2015, s. 24.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 115.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 33 E z 5.2.2013, s. 165.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 236 E z 12.8.2011, s. 69.

⁽¹¹⁾ A/HRC/RES/17/4.

⁽¹²⁾ <https://www.democracyendowment.eu/annual-report/>.

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- C. mając na uwadze, że art. 3 TUE stanowi, iż „w stosunkach zewnętrznych Unia umacnia i propaguje swoje wartości i interesy oraz wnosi wkład w ochronę swoich obywateli. Przyczynia się do pokoju, bezpieczeństwa, trwałego rozwoju Ziemi, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych”;
- D. mając na uwadze, że poszanowanie, propagowanie i zachowanie niepodzielności i powszechności praw człowieka należą do najważniejszych celów polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa UE, co zostało zawarte w klauzulach dotyczących praw człowieka we wszystkich porozumieniach zawieranych przez UE z państwami trzecimi;
- E. mając na uwadze, że poszanowanie praw człowieka, pokój, bezpieczeństwo i rozwój są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się wzmacniają;
- F. mając na uwadze, że polityka wspierania praw człowieka i demokracji powinna być uwzględniana we wszystkich innych unijnych kierunkach polityki posiadających wymiar zewnętrzny, takich jak polityka dotycząca rozwoju, migracji, bezpieczeństwa, zwalczania terroryzmu, sąsiedztwa, roszszerzenia i handlu, w szczególności przez wprowadzenie warunkowości w odniesieniu do przestrzegania praw człowieka;
- G. mając na uwadze, że wewnętrzna i zewnętrzna spójność w obszarze praw człowieka ma zasadnicze znaczenie dla wiarygodności polityki zagranicznej UE w dziedzinie praw człowieka, a także mając na uwadze, że zwiększenie spójności wewnętrznej i zewnętrznej polityki UE oraz spójności poszczególnych strategii polityki zewnętrznej UE stanowi także nieodzowny wymóg dla osiągnięcia udanej i skutecznej polityki UE w dziedzinie praw człowieka i demokracji; mając na uwadze, że większa spójność powinna umożliwiać UE szybszą i skuteczniejszą reakcję na naruszenia praw człowieka już w ich początkowej fazie; mając na uwadze, że wyzwanie w zakresie spójności nabiera szczególnego znaczenia w odniesieniu do obecnej polityki migracyjnej;
- H. mając na uwadze, że takie wartości jak wolność, poszanowanie praw człowieka oraz zasada przeprowadzania okresowych i rzetelnych wyborów stanowią zasadnicze elementy demokracji; mając na uwadze, że oprócz organizowania wolnych i uczciwych wyborów demokratyczne rządy charakteryzują się między innymi przejrzystym i odpowiedzialnym sprawowaniem rządów, poszanowaniem rządów prawa, wolnością słowa, poszanowaniem praw człowieka, istnieniem niezależnego systemu wymiaru sprawiedliwości, poszanowaniem prawa międzynarodowego i porozumień międzynarodowych w zakresie praw człowieka;
- I. mając na uwadze, że poszanowanie praw człowieka na całym świecie jest zagrożone, oraz mając na uwadze, że powszechność praw człowieka jest poważnie kwestionowana przez liczne reżimy autorytarne; mając na uwadze, że na całym świecie podejmuje się liczne próby ograniczenia przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, w tym na forach wielostronnych; mając na uwadze, że brak poszanowania praw człowieka ma negatywne skutki dla jednostki, rodziny oraz całego społeczeństwa;
- J. mając na uwadze, że UE była jednym z najważniejszych graczy w procesie przyjmowania programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, który wyraża dążenie do przestrzegania praw człowieka wszystkich ludzi;
- K. mając na uwadze, że nowy Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019 został przyjęty przez Radę w dniu 20 lipca 2015 r. z myślą o umożliwieniu UE sprostania tym wyzwaniom przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów w dziedzinie praw człowieka w sposób bardziej skupiony, systematyczny i skoordynowany; mając na uwadze, że należy wdrożyć ten plan działania w powiązaniu z planem działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020;
- L. mając na uwadze, że wiceprzewodnicząca/wysoka przedstawiciel oświadczyła, iż prawa człowieka będą jednym z jej nadrzędnych celów oraz że zamierza wykorzystać je jako wyznacznik kierunku rozwoju wszystkich swoich stosunków z państwami trzecimi; mając na uwadze, że potwierdziła ona również zobowiązanie UE do wspierania praw człowieka we wszystkich obszarach stosunków zewnętrznych „bez wyjątku”;
- M. mając na uwadze, że zaangażowanie UE na rzecz skutecznego multilateralizmu, w którym centralne miejsce zajmuje ONZ, stanowi integralną część zewnętrznej polityki Unii w oparciu o przekonanie, iż wielostronny system oparty na uniwersalnych zasadach i wartościach może najlepiej uporać się z globalnymi kryzysami, wyzwaniami i zagrożeniami; mając na uwadze, że współpraca z państwami trzecimi – na wszystkich dwu- i wielostronnych forach – jest jednym z najbardziej skutecznych narzędzi służących rozwiązywaniu problemów w dziedzinie praw człowieka w państwach trzecich;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- N. mając na uwadze, że regularne sesje Rady Praw Człowieka ONZ, powoływanie specjalnych sprawozdawców, mechanizm powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka oraz specjalne procedury, w ramach których bada się sytuację w poszczególnych krajach lub podejmuje konkretne tematy, przyczyniają się do międzynarodowych wysiłków na rzecz wspierania i przestrzegania praw człowieka, demokracji i praworządności;
- O. mając na uwadze, że UE uznaje bliską współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i obrońcami praw człowieka w państwach trzecich za jeden ze swoich głównych priorytetów w promowaniu praw człowieka i walce z naruszeniami praw człowieka;
- P. mając na uwadze, że w swojej rezolucji z dnia 22 października 2013 r. w sprawie lokalnych władz i społeczeństwa obywatelskiego: zaangażowanie Europy we wspieranie zrównoważonego rozwoju⁽¹⁾ Parlament wyraził poważne zaniepokojenie tłumieniem działalności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, podkreślił znaczenie określenia systemu monitorowania umożliwiającego ocenę postępów w zakresie polityki i przepisów regulacyjnych oraz wezwał do propagowania sprzyjającego otoczenia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że w wielu krajach przyjęto ostatnio rygorystyczne przepisy dotyczące organizacji pozarządowych, zgodnie z którymi organizacje zagraniczne uważa się za podmioty niepożądane w sytuacji, gdy zostaną uznane za zagrożenie dla porządku konstytucyjnego, obronności lub bezpieczeństwa kraju, oraz mając na uwadze, że tylko w 2015 r. na całym świecie zostało zamordowanych 185 działaczy broniących praw człowieka związanych z ochroną środowiska, przy czym 66 % tych zabójstw popełniono w Ameryce Łacińskiej;
- Q. mając na uwadze, że w coraz większej liczbie krajów, zwłaszcza w Azji, na Bliskim Wschodzie i w Afryce, wydawane są zakazy podróżowania uniemożliwiające obrońcom praw człowieka udział w międzynarodowych wydarzeniach;
- R. mając na uwadze, że zgodnie z art. 18 i 19 PDPC każdy człowiek ma prawo do wolności myśli, wolności sumienia, wolności religii, wolności opinii i wyrażania jej, a prawo to obejmuje swobodę posiadania niezależnej opinii, poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów wszelkimi środkami, bez względu na granice; mając na uwadze gwałtowny wzrost liczby przypadków prześladowań dotyczących jedynie osób korzystających w sposób pokojowy ze swego prawa do wolności opinii i jej wyrażania oraz wolności praktykowania kultu religijnego;
- S. mając na uwadze, że art. 20 PDPC stanowi, iż każdy ma prawo do swobodnego udziału w pokojowych zgromadzeniach i stowarzyszeniach; mając na uwadze, że w rezolucji Rady Praw Człowieka ONZ nr 21/16 przypomina się państwom o ich obowiązku przestrzegania i pełnej ochrony praw osób do pokojowego gromadzenia się i swobodnego zrzeszania się zarówno w sieci, jak i poza siecią, oraz mając na uwadze, że należy wspierać wolność myśli, sumienia, wyznania i przekonań za sprawą dialogów międzywyznaniowych i międzykulturowych;
- T. mając na uwadze, że podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka wskazane są w treści konwencji genewskich i protokołów dodatkowych oraz stanowią zasadniczy trzon wszelkich działań humanitarnych; mając na uwadze, że ochronę osób cywilnych i przesiedleńców w obszarach dotkniętych konfliktami należy zapewniać przy zachowaniu całkowitej neutralności i bezstronności oraz że warunkiem nadrzędnym niesionej pomocy musi być niezależność;
- U. mając na uwadze, że nielegalna okupacja terytorium jest stałym naruszeniem prawa międzynarodowego, które na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego pociąga za sobą odpowiedzialność okupanta względem ludności cywilnej zamieszkującej dane terytorium;
- V. mając na uwadze, że trudno jest zachować dowody zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, zwłaszcza w czasie nienotowanej dotychczas skali przepływów uchodźców uciekających przed przemocą; mając na uwadze, że zabezpieczenie materiału dowodowego ma zasadnicze znaczenie dla postawienia sprawców przed wymiarem sprawiedliwości;
- W. mając na uwadze, że próby likwidacji amerykańskiego więzienia w Guantanamo zakończyły się niepowodzeniem oraz że w 2015 r. uwolniono lub przeniesiono jedynie 20 z przetrzymywanych tam więźniów;
- X. mając na uwadze, że coraz większa liczba osób na całym świecie podejmuje ucieczkę przed wojną, konfliktami zbrojnymi lub innymi poniżającymi warunkami oraz że te przepływy uchodźców i rozmaite formy migracji stanowią ogromne wyzwanie zarówno dla UE, jak i na świecie, wymagające natychmiastowych, skutecznych i trwałych rozwiązań zgodnych ze wspólnymi wartościami europejskimi; mając na uwadze, że pomoc humanitarna świadczona przez Komisję, która jest największym darczyńcą na skalę światową, pomaga uchodźcom i wysiedleńcom w ponad 30 krajach;

⁽¹⁾ Dz.U. C 208 z 10.6.2016, s. 25.

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- Y. mając na uwadze, że walka z przemytem i wyzyskiem migrantów o nieuregulowanym statusie oraz handlem nimi wymaga krótko-, średnio- i długoterminowych reakcji, w tym środków na rzecz rozbijania siatek przestępczych oraz wymierzania sprawiedliwości przestępcom, gromadzenia i analizy danych, środków na rzecz ochrony ofiar i powrotów migrantów przebywających nielegalnie, a także współpracy z państwami trzecimi oraz długoterminowych strategii na rzecz rozwiązania problemu zapotrzebowania na ofiary handlu ludźmi i przemytu ludzi, a także głównych przyczyn migracji, które zmuszają ludzi do korzystania z usług przemytników;
- Z. mając na uwadze, że wymiar sprawiedliwości ma zasadnicze znaczenie dla osiągania postępów w dziedzinie przestrzegania praw człowieka oraz że UE i jej państwa członkowskie bezwarunkowo wspierają działania Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) od momentu jego utworzenia, propagując powszechność statutu rzymskiego i broniąc jego integralności w celu zwiększenia niezawisłości Trybunału;
- AA. mając na uwadze, że dokonano dotychczas znaczących postępów na rzecz zniesienia kary śmierci, oraz mając na uwadze, że w wielu państwach zawieszono wykonywanie kary śmierci, a w innych podjęto w tym celu środki ustawodawcze; mając na uwadze, że w 2015 r. doszło do drastycznego wzrostu łącznej liczby egzekucji, z czego blisko 90 % wykonano w zaledwie trzech krajach, a mianowicie w Iranie, Pakistanie i Arabii Saudyjskiej; mając na uwadze, że Białoruś pozostaje jedynym krajem w Europie, w którym nie zniesiono kary śmierci;
- AB. mając na uwadze, że równość płci jest jedną z najważniejszych europejskich wartości i jest zapisana w prawnych i politycznych ramach UE, a także odgrywa kluczową rolę w programie działań ONZ do roku 2030; mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet i dziewcząt oraz ich dyskryminacja drastycznie nasiliły się w ostatnich latach, zwłaszcza w strefach ogarniętych wojną i na terytoriach, gdzie panują reżimy autorytarne;
- AC. mając na uwadze, że według UNICEF 250 mln dzieci na świecie żyje w krajach dotkniętych konfliktem, a blisko 50 mln dzieci doświadczyło przymusowego wysiedlenia z powodu przemocy, wojny i jej okrucieństw, terroryzmu i rebelii, lub migrowało przez granicę, a wiele z nich w dalszym ciągu boleśnie doświadcza wszelkich form dyskryminacji, przemocy, wykorzystywania, nadużyć, pracy przymusowej, ubóstwa i niedożywienia;
- AD. mając na uwadze, że według UNICEF jedno na 200 dzieci na świecie jest uchodźcą, blisko jedna trzecia dzieci żyjących poza granicami kraju urodzenia to uchodźcy, a w latach 2005–2015 liczba dzieci będących uchodźcami wzrosła dwukrotnie;
- AE. mając na uwadze, że art. 25 PDPC uznaje prawo każdego człowieka do „stopy życiowej zapewniającej zdrowie i dobrobyt jego i jego rodziny”, w ramach którego matka i dziecko mają prawo do specjalnej opieki i pomocy, włączając w to opiekę lekarską; mając na uwadze, że wszystkim dzieciom należy zapewnić dostęp do edukacji, wyżywienia i opieki zdrowotnej; mając na uwadze, że rezolucja Rady Praw Człowieka nr 26/28(36) zawiera apel o zwołanie kolejnego posiedzenia forum społecznego Rady, które powinno skoncentrować się na kwestii dostępu do leków w kontekście prawa każdej osoby do jak najwyższego osiągalnego poziomu zdrowia fizycznego i psychicznego; mając na uwadze, że konstytucja WHO stanowi, iż „korzystanie z najwyższego osiągalnego poziomu zdrowia jest jednym z podstawowych praw każdej istoty ludzkiej bez różnicy rasy, religii, przekonań politycznych, warunków ekonomicznych lub społecznych”;
- AF. mając na uwadze, że zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka władze muszą przestrzegać praw dziecka, które zostało odłączone od jednego lub obojga rodziców;
- AG. mając na uwadze, że w wielu miejscach na świecie nadal dochodzi do stosowania przemocy wobec mniejszości, w tym osób LGBTI, i ich bezprawnego prześladowania, a dyskryminacja w zakresie opieki zdrowotnej, edukacji, zatrudnienia i innych sektorów ma powszechny charakter;
- AH. mając na uwadze, że nadal z wielu części świata docierają doniesienia o przypadkach łamania praw obywatelskich i politycznych oraz gospodarczych, pracowniczych, społecznych i kulturalnych, a także o wyrządzaniu szkód w środowisku naturalnym w wyniku nadużyć, których dopuszczają się niektóre podmioty z sektora prywatnego; mając na uwadze, że istnieje silne powiązanie między korupcją, uchylaniem się od opodatkowania, nielegalnymi przepływami finansowymi i naruszeniami praw człowieka;
- AI. mając na uwadze, że wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka mają zastosowanie do wszystkich państw i do wszystkich przedsiębiorstw, zarówno międzynarodowych, jak i krajowych, niezależnie od ich wielkości, branży, umiejscowienia, struktury własności i struktury organizacyjnej, lecz mając również na uwadze, że skuteczne mechanizmy kontroli i sankcji pozostają wyzwaniem w światowym wdrażaniu wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka; mając na uwadze, że trzeba należycie uwzględnić szczególne uwarunkowania małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i zintegrować je z elastycznym podejściem w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw dostosowanym do ich potencjału;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

- AJ. mając na uwadze, że w październiku 2015 r. Komisja opublikowała nową strategię na rzecz handlu zatytułowaną „Handel dla wszystkich”, w której określa swój cel dotyczący wykorzystywania handlu jako środka służącego wzmocnieniu praw człowieka w państwach trzecich;
- AK. mając na uwadze, że w 2015 r. UE rozpoczęła prace nad przepisami regulującymi handel minerałami, który podsyca konflikt;
- AL. mając na uwadze, że krajowe i międzynarodowe wydarzenia sportowe, takie jak igrzyska olimpijskie i mistrzostwa świata w piłce nożnej, nie powinny być wykorzystywane do celów politycznych, ale powinny być organizowane z zapewnieniem pełnego poszanowania wszystkich praw człowieka, jak zapisano w karcie olimpijskiej, a ich celem powinien być harmonijny rozwój ludzkości z myślą o promowaniu pokojowego społeczeństwa dbającego o ochronę praw człowieka i godności ludzkiej, bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na narodowość, rasę, religię, poglądy polityczne, płeć, tożsamość płciową, orientację seksualną lub cechy płciowe;
- AM. mając na uwadze, że zmiany zachodzące w środowisku naturalnym stanowią zagrożenie prawa dostępu do wody, zasobów naturalnych i żywności;

Centralna pozycja praw człowieka w polityce zewnętrznej UE

1. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, iż promowanie i ochrona praw człowieka i wartości demokratycznych na całym świecie są zagrożone, a powszechność praw człowieka jest poważnie kwestionowana w wielu częściach świata, w tym przez reżimy autorytarne oraz ugrupowania terrorystyczne, np. Dais;
2. wyraża głębokie zaniepokojenie licznymi, coraz częstszymi próbami ograniczenia przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka, coraz większymi ograniczeniami wolności zgromadzeń i wolności słowa oraz rosnącą liczbą represyjnych przepisów dotyczących społeczeństwa obywatelskiego przyjmowanych na całym świecie, np. w Rosji, Turcji i Chinach, w tym również pod pretekstem zwalczania terroryzmu (poprzez wprowadzanie ustaw antyterrorystycznych, sytuacji nadzwyczajnych i środków bezpieczeństwa), co często wywiera negatywny wpływ na prawa człowieka, a także prowadzi do nadużywania tych represyjnych przepisów; przypomina, że tego typu przepisy nie powinny w żaden sposób służyć ograniczaniu przestrzeni działania grup społeczeństwa obywatelskiego; apeluje o jednoznaczne potępienie tych nadużyć i naruszeń;
3. zdecydowanie podkreśla, że UE jest zobowiązana do prowadzenia WPZiB oraz wszystkich innych polityk posiadających wymiar zewnętrzny w oparciu o szerzenie demokracji, praworządności, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowanie godności ludzkiej, zasady równości i solidarności oraz respektowanie zasad Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego w dziedzinie praw człowieka oraz międzynarodowego prawa humanitarnego; ponownie stwierdza, że zasady te są również nierozdzielnie związane z działaniami zewnętrznymi wykraczającymi poza WPZiB, w tym z polityką rozwojową i humanitarną;
4. wzywa wszystkie instytucje UE oraz państwa członkowskie do wywiązania się ze swoich zobowiązań na rzecz promowania demokracji i praworządności, ochrony i egzekwowania praw człowieka i podstawowych wolności, w tym prawa do rozwoju wszelkimi pokojowymi sposobami, oraz do umieszczenia praw człowieka w centrum relacji UE ze wszystkimi państwami trzecimi – w tym z partnerami strategicznymi – na wszelkich szczeblach;
5. ponownie wzywa państwa członkowskie UE do stanowienia dobrego przykładu poprzez mówienie jednym głosem, wspierając niepodzielność, współzależność, wzajemne powiązanie i powszechność praw człowieka, a zwłaszcza poprzez ratyfikowanie wszystkich ustanowionych przez ONZ międzynarodowych aktów prawnych dotyczących praw człowieka;
6. podkreśla, że aby UE stała się wiarygodnym podmiotem w swych stosunkach zewnętrznych, powinna zapewnić większą spójność swojej polityki wewnętrznej i zewnętrznej w odniesieniu do poszanowania praw człowieka i wartości demokratycznych, przy czym dla osiągnięcia tego celu zasadnicze znaczenie mają strategie w dziedzinie praw człowieka na rzecz propagowania i ochrony praw osób LGBTI, oraz powinna czynić starania na rzecz systematycznie spójnego i jednolitego wykonywania polityki UE w zakresie praw człowieka;
7. zwraca uwagę na swoje długoterminowe zobowiązanie do wspierania praw człowieka i propagowania wartości demokratycznych, które znajduje odzwierciedlenie m.in. w przyznawaniu co roku Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli, pracach Podkomisji Praw Człowieka, Obserwacji wyborów i wsparcia demokracji oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji, a także w przeprowadzanych co miesiąc debatach plenarnych i rezolucjach wydawanych w sprawie naruszeń praw człowieka, demokracji i praworządności oraz w licznych delegacjach parlamentarnych;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

8. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że wielu obrońców praw człowieka jest obecnie przedmiotem ataku; wzywa UE, a zwłaszcza wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel, do przyjęcia polityki systematycznego i jednoznacznego potępienia zabójstw obrońców praw człowieka oraz wszelkich prób stosowania wobec nich jakichkolwiek form przemocy, prześladowania, grożenia, nękania, porywania, więzienia i niesłusznego aresztowania, a także do potępienia osób, które dopuszczają się takich potworności lub je tolerują oraz do wzmocnienia swojej dyplomacji publicznej poprzez otwarte i wyraźne wsparcie obrońców praw człowieka, również w odniesieniu do ich zeznań składanych na forach wielostronnych; wzywa UE do wydania wytycznych dotyczących tej polityki, co doda spójności aktualnym priorytetom UE określonym w różnych istniejących wytycznych UE; zachęca delegatury Unii i przedstawicielstwa dyplomatyczne państw członkowskich do dalszego aktywnego wspierania obrońców praw człowieka, zwłaszcza poprzez systematyczne monitorowanie procesów sądowych, odwiedzanie obrońców praw człowieka osadzonych w więzieniach oraz – tam gdzie to stosowne – wydawanie oświadczeń dotyczących indywidualnych przypadków; wzywa do ustanowienia systemu skutecznego monitorowania przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego obejmującego jasne poziomy referencyjne i wskaźniki; ponownie podkreśla znaczenie Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka w zakresie udzielania natychmiastowego i bezpośredniego wsparcia finansowego i materialnego zagrożonym obrońcom praw człowieka oraz znaczenie funduszu awaryjnego, który umożliwia delegaturom UE przyznawanie doraźnych dotacji bezpośrednich obrońcom praw człowieka, których życiu zagraża realne niebezpieczeństwo;

9. wzywa UE i państwa członkowskie, aby zachęcały do ustanawiania krajowych instytucji praw człowieka zgodnie z zasadami paryskimi ONZ, wyposażonych w wystarczający mandat, zasoby i wiedzę specjalistyczną, aby mogły wypełniać misje w zakresie ochrony i przestrzegania praw człowieka;

10. przypomina o konieczności rozwijania stosunków międzyparlamentarnych między Unią a jej partnerami w ramach szczerego dialogu opartego na wzajemnym zrozumieniu i zaufaniu, który ma przyczynić się do skutecznego propagowania praw człowieka;

Ramy strategiczne UE i nowy Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji

11. wyraża zadowolenie z przyjęcia drugiego Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji (na lata 2015–2019) oraz wzywa UE i państwa członkowskie do pełnego, konsekwentnego, przejrzystego i terminowego wdrożenia określonych w nim działań oraz wzmocnienia wsparcia dla demokracji; podkreśla, że potrzebne jest porozumienie i koordynacja między UE i państwami członkowskimi w celu zapewnienia spójnej realizacji tego planu działania, oraz zdecydowanie zachęca państwa członkowskie, aby wzięły na siebie większą odpowiedzialność za jego wdrażanie; podkreśla, że państwa członkowskie powinny zdawać sprawozdanie z realizacji planu działania;

12. podkreśla, że aby zrealizować ambitne cele określone w drugim planie działania, UE musi zapewnić wystarczające zasoby i wiedzę fachową, zarówno pod względem zasobów kadrowych w delegaturach, Komisji i Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych (ESDZ), jak i pod względem środków finansowych dostępnych na potrzeby projektów;

13. uważa, że wolne społeczeństwo obywatelskie jest jednym z fundamentów ochrony i wsparcia praw człowieka i wartości demokratycznych, dlatego wyraża zaniepokojenie kurczeniem się przestrzeni publicznej dla społeczeństwa obywatelskiego oraz coraz częstszymi przypadkami ataków na obrońców praw człowieka i dziennikarzy na świecie; z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie w planie działania celu dotyczącego zajęcia się zagrożeniami dla przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego oraz wzywa UE do wdrożenia proponowanych działań; zachęca wszystkie strony zaangażowane w działania zewnętrzne UE do określenia i zlikwidowania istniejących braków w zakresie ochrony praw człowieka i swobód demokratycznych, a także do wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem obywatelskim, parlamentami, partiami politycznymi i samorządami terytorialnymi oraz organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi działającymi w terenie; zwraca uwagę, że w planie działania nie uwzględniono osobnego celu dotyczącego sprzyjania rozwojowi standardów demokratycznych w krajach partnerskich; wzywa Komisję do opracowania unijnych wytycznych dotyczących wspierania demokracji;

Roczne sprawozdanie UE

14. z zadowoleniem przyjmuje próby poczynione na rzecz poprawy oraz większej zwięzłości i lepszego usystematyzowania części tematycznej rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji, a także jego powszechniejszego udostępnienia ogółowi społeczeństwa; ponownie wyraża przekonanie, że należy podnieść znaczenie rocznego sprawozdania poprzez bardziej obiektywne podejście, w ramach którego oprócz osiągnięć i najlepszych praktyk sprawozdanie uwidoczniłoby bardzo konkretne wyzwania i ograniczenia napotymane w państwach trzecich, a także zawierałoby zalecenia dotyczące działań naprawczych oraz środki podejmowane przez ESDZ w celu przezwyciężenia tych wyzwań; ponownie podkreśla swoje stanowisko, że sprawozdania krajowe stanowiące część sprawozdania rocznego powinny być w możliwie najmniejszym stopniu opisowe, a powinny odzwierciedlać stopień wykonania krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji oraz zawierać całościowy przegląd wpływu działań UE na sytuację w poszczególnych krajach;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

15. ponownie wzywa do systematycznego i kompleksowego informowania o podjętych działaniach, osiągniętych wynikach i konkluzjach politycznych wyciągniętych z działań podjętych w odpowiedzi na rezolucje Parlamentu dotyczące przypadków naruszenia praw człowieka, demokracji i praworządności; nalega na konieczność zapewnienia szybkich i odpowiednich odpowiedzi na przypadki łamania praw człowieka, nawet na wczesnych etapach tego typu naruszeń; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście podjęte przez ESDZ w ramach Podkomitetu Praw Człowieka działania następcze wynikające z rezolucji dotyczących debat na temat przypadków naruszeń praw człowieka, łamania demokracji i praworządności; przypomina o swoim wniosku w sprawie kompleksowej pisemnej odpowiedzi Komisji i ESDZ na rezolucję Parlamentu w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji, która odgrywa istotną rolę w podejmowaniu systematycznych i pogłębionych działań następczych dotyczących wszystkich kwestii poruszonych przez Parlament, a także w kontroli parlamentarnej; ponawia swoje zaproszenie skierowane do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel do udziału w debacie z posłami do Parlamentu Europejskiego podczas dwóch posiedzeń plenarnych w roku, z których jedno byłoby organizowane w czasie przedstawiania rocznego sprawozdania UE, a drugie w odpowiedzi na sprawozdanie Parlamentu;

Specjalny Przedstawiciel UE (SPUE) ds. Praw Człowieka

16. przypomina znaczenie silniejszego i bardziej elastycznego mandatu SPUE w zwiększaniu skuteczności, spójności i widoczności działań UE na rzecz promowania praw człowieka i zasad demokratycznych na całym świecie; ponownie wzywa do nadania temu mandatowi charakteru stałego; uważa ponadto, że SPUE powinien mieć prawo do publicznego wypowiedzenia się, posiadać uprawnienia w zakresie inicjatywy własnej, mieć większą widoczność publiczną oraz dysponować odpowiednimi zasobami i wiedzą fachową;

17. podkreśla znaczenie systematycznego wspierania społeczeństwa obywatelskiego oraz przeprowadzania z nim rzeczywistych i dogłębnych konsultacji w ramach przygotowań do wizyt SPUE w krajach partnerskich; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście mocne zaangażowanie SPUE w kontaktach z obrońcami praw człowieka i ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z lokalnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, młodzieżą i dziećmi, a także z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi – przed odbywaniem wizyt w państwach trzecich, a także podczas ich trwania i po ich zakończeniu, oraz podkreśla znaczenie dalszego i bardziej zdecydowanego zaangażowania w tym względzie, jak również potrzebę jasnych i przejrzystych mechanizmów monitorowania; w pełni popiera koncentrowanie się SPUE na propagowaniu i ochronie otwartej przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka jako na jednym z najważniejszych priorytetów podczas trwania powierzonego mu mandatu; wzywa SPUE do regularnego zdawania sprawozdań z odbytych wizyt Parlamentowi; ubolewa, że prace i poziom oddziaływania SPUE można jedynie częściowo ocenić na podstawie przeglądu rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka, jego wpisów w mediach społecznościowych oraz dostępnych przemówień; wyraża również ubolewanie z powodu faktu, że brakuje zarówno oficjalnych informacji na temat jego działań i planów, jak i sprawozdań z postępu prac czy przeglądów;

18. zachęca SPUE, aby w dalszym ciągu systematycznie popierał unijne priorytety w dziedzinie praw człowieka oraz aby zacieśniał współpracę UE ze wszystkimi stosownymi regionalnymi i międzynarodowymi organizacjami i mechanizmami w dziedzinie praw człowieka; wzywa Radę do przyjęcia – jako ogólnej zasady – praktyki systematycznego uwzględniania współpracy ze SPUE w mandacie przyszłych geograficznych SPUE;

Krajowe strategie w dziedzinie praw człowieka i demokracji oraz rola delegatur UE

19. z zadowoleniem przyjmuje włączenie demokracji do krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji jako niezbędnego elementu każdej gruntownej analizy sytuacji w zakresie praw człowieka i demokracji w krajach partnerskich;

20. ponownie podkreśla znaczenie uwzględniania krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji na wszystkich szczeblach kształtowania polityki w stosunku do państw trzecich, w tym podczas przygotowywania dialogów politycznych wysokiego szczebla, dialogów dotyczących praw człowieka, krajowych dokumentów strategicznych i rocznych programów działania;

21. ponownie podkreśla, że krajowe strategie w dziedzinie praw człowieka i demokracji powinny korespondować z działaniami UE, które mają zostać wdrożone w każdym państwie w zależności od jego szczególnych uwarunkowań oraz powinny zawierać mierzalne wskaźniki postępu i możliwość ich dostosowania w razie potrzeby; zwraca uwagę na konieczność dokonywania ciągłej oceny krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji; apeluje o dalsze usprawnianie współpracy, komunikacji i wymiany informacji między delegaturami UE, ambasadami państw członkowskich i instytucjami UE w zakresie opracowywania i wdrażania krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji; ponawia swój apel, aby posłom do Parlamentu Europejskiego przyznano dostęp do krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji oraz udostępniono im informacje na temat tego, w jaki sposób UE realizuje te strategie, oraz aby przedmiotowe strategie były przedstawiane w formacie umożliwiającym posłom należyte wypełnianie ich obowiązku przeprowadzania kontroli;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

22. podkreśla konieczność wdrożenia spójnej i widocznej polityki UE w dziedzinie społeczeństwa obywatelskiego oraz podkreśla potrzebę zapewnienia lepiej wyrażonego zrozumienia dla stosowania dyplomacji publicznej; zachęca do publikowania krajowych strategii i planów działania w dziedzinie praw człowieka i demokracji oraz do generowania skutecznych informacji zwrotnych i podejmowania działań następczych dotyczących poszczególnych przypadków oraz do wymiany informacji;

23. z zadowoleniem przyjmuje wyznaczenie krajowych punktów centralnych ds. praw człowieka lub równości płci we wszystkich delegaturach Unii oraz przypomina swoje zalecenie dla wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel i ESDZ dotyczące opracowania wyraźnych wytycznych operacyjnych dotyczących roli krajowych punktów centralnych ds. praw człowieka; nalega, aby działalność krajowych punktów centralnych ds. praw człowieka była również wspierana przez personel dyplomatyczny państw członkowskich; domaga się, aby działalność krajowych punktów centralnych ds. praw człowieka była niezależna i wolna od ingerencji politycznej i nękania przez krajowe organy państw trzecich, zwłaszcza w ich kontaktach z obrońcami praw człowieka i społeczeństwem obywatelskim; usilnie podkreśla znaczenie szkolenia pracowników wszystkich delegatur Unii w zakresie treści zawartych w unijnych wytycznych w dziedzinie praw człowieka;

24. z zadowoleniem przyjmuje zwiększony budżet i uproszczone procedury Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR) na lata 2014–2020 oraz wzywa do zachowania śródkresowego przeglądu przewidywanego przydziału środków finansowych do EIDHR w okresie pozostałym do końca obecnych wieloletnich ram finansowych; ponownie podkreśla konieczność zapewnienia spójności i komplementarności między poszczególnymi unijnymi instrumentami finansowania, a także potrzebę zagwarantowania, że takie wzmocnienie ma zastosowanie do wszystkich instrumentów służących prawom człowieka;

25. wzywa do corocznego przyjmowania rocznych planów działania w ramach EIDHR zamiast planów dwuletnich (2016–2017), jak to miało miejsce w ostatnim czasie, aby zapewnić maksymalną elastyczność w reakcji na rozwój sytuacji oraz optymalną komplementarność z innymi instrumentami finansowania zewnętrznego UE;

Dialog i konsultacje dotyczące praw człowieka

26. potwierdza swoje poparcie dla dialogów poświęconych prawom człowieka i uznaje, że mogą one stanowić wydajne i skuteczne narzędzie w ramach dwustronnego zaangażowania i współpracy, o ile umożliwią stronom podejmowanie aktywnych działań w odniesieniu do istotnych kwestii i wysyłanie znaczącego przesłania politycznego, będą ukierunkowane na wyniki i obejmą spójne działania następcze, a nie jedynie wymianę informacji na temat najlepszych praktyk i wyzwań; zachęca UE do systematycznego podejmowania dyskusji na temat sytuacji w dziedzinie praw kobiet i dzieci w ramach wszystkich dialogów dotyczących praw człowieka;

27. uznaje znaczenie zaangażowania w dialog dotyczący praw człowieka również z krajami borykającymi się z poważnymi problemami w zakresie praw człowieka; tym niemniej podkreśla konieczność opracowania jasnych wniosków politycznych UE w sytuacjach, gdy przedmiotowe dialogi dotyczące praw człowieka nie prowadzą do pozytywnych rezultatów; przestrzega przed spychaniem na margines dyskusji na temat praw człowieka podczas prowadzenia dialogów politycznych wysokiego szczebla;

28. nalega, aby dyskusje dotyczące praw człowieka nigdy nie były traktowane podrzędnie w stosunku do innych interesów poruszanych w dyskusjach politycznych na wysokim szczeblu; ponawia swój apel skierowany do ESDZ o opracowanie mechanizmu dokonywania przeglądu funkcjonowania dialogów dotyczących praw człowieka z myślą o ich usprawnieniu; uważa, że jeśli takie dialogi będą stale kończyć się fiaskiem, należy wykorzystać alternatywne narzędzia do wspierania poprawy sytuacji w dziedzinie praw człowieka w danym kraju;

29. wzywa ESDZ do systematycznego prowadzenia dialogów przygotowawczych ze społeczeństwem obywatelskim – również na szczeblu lokalnym – w celu zapewnienia bezpośredniego wkładu w dialog dotyczący praw człowieka; podkreśla, że istotne jest, aby wiceprzewodnicząca/wysoka przedstawiciel oraz ESDZ systematycznie podnosiły kwestie dotyczące poszczególnych obrońców praw człowieka podczas prowadzenia dialogów dotyczących praw człowieka; wzywa ESDZ do systematycznego monitorowania zobowiązań podjętych w ramach dialogów dotyczących praw człowieka oraz do systematycznego organizowania spotkań podsumowujących z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;

Wytyczne UE w sprawie praw człowieka

30. z zadowoleniem przyjmuje wytyczne UE w sprawie praw człowieka jako wartościowe narzędzie polityki zagranicznej UE w odniesieniu do praw człowieka zapewniające praktyczne wskazówki dla delegatur UE oraz przedstawicielstw dyplomatycznych państw członkowskich; ponawia swój apel o przyjęcie bez dalszej zwłoki nowych Wytycznych UE w sprawie promowania i ochrony praw dziecka;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

31. zdecydowanie podkreśla znaczenie dokonywania bieżącej oceny stosowania wytycznych poprzez wykorzystywanie jasnych punktów odniesienia; wzywa Komisję do przeprowadzenia i opublikowania gruntownej oceny wdrożenia wytycznych przez delegatury Unii i przedstawicielstwa dyplomatyczne państw członkowskich we wszystkich państwach trzecich w celu wykrycia i wyeliminowania ewentualnych różnic i luk we wdrażaniu; uważa, że aby zapewnić właściwe wykonywanie wytycznych, potrzebne jest systematyczne i skuteczne szkolenie personelu ESDZ i delegatur UE;

Przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji

32. zdecydowanie potępia wszelkie formy dyskryminacji, w tym ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, język, kulturę, religię lub przekonania, pochodzenie społeczne, przynależność kastową, urodzenie, wiek, niepełnosprawność lub jakikolwiek inny status; ponawia swój apel o wzmocnienie unijnej polityki i dyplomacji, której celem powinna być likwidacja wszelkich form dyskryminacji oraz wykorzystanie każdej możliwości do wyrażenia poważnego zaniepokojenia UE takimi przejawami dyskryminacji; ponadto wzywa UE do dalszego propagowania ratyfikacji i pełnego wdrożenia wszystkich stosownych konwencji ONZ, takich jak Międzynarodowa konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej lub Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; z zadowoleniem przyjmuje prace ESDZ nad podręcznikiem antydyskryminacyjnym;

Misja i działania w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO)

33. przypomina o zaangażowaniu UE na rzecz włączenia praw człowieka i aspektów płci do głównego nurtu misji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony zgodnie z przełomowymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i 1820 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz niedawną rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2242 określającą kobiety jako centralny element wszelkich wysiłków na rzecz sprostania ogólnosiwiatowym wyzwaniom; w tym kontekście ponownie wzywa UE i państwa członkowskie, aby w procesie budowy trwałego pojednania wspierały systematyczny udział kobiet stanowiący zasadniczy element procesów pokojowych; w związku z tym wzywa UE, by wspierała uznanie na szczeblu międzynarodowym wartości dodanej uczestnictwa kobiet w zapobieganiu konfliktom i rozwiązywaniu ich oraz w operacjach pokojowych, pomocy humanitarnej i odbudowie po zakończeniu konfliktu;

34. podkreśla, że WPBiO nie tylko gwarantuje bezpieczeństwo Europy, lecz jest także jednym z instrumentów polityki zagranicznej UE i w związku z tym należy ją wykorzystać do silniejszego wspierania praw człowieka i demokracji w państwach trzecich;

35. apeluje o dalszą europejską integrację wojskową w celu poprawy gotowości i elastyczności europejskich sił zbrojnych, tak aby umożliwić im reagowanie na zagrożenia oraz na przypadki poważnych naruszeń praw człowieka, ludobójstwo bądź czystki etniczne; podkreśla w związku z tym, że koncepcję „obowiązku ochrony” należy włączyć do prawa międzynarodowego oraz że UE, jako wspólnota wartości, powinna podejmować inicjatywy i znaczące działania w celu ochrony cywilów także w przypadku, gdy zagraża im ich własne państwo;

36. podkreśla, że przemyt migrantów jest związany z handlem ludźmi i stanowi poważne naruszenie praw człowieka; zwraca uwagę, że misje WPBiO, takie jak operacja wojskowa Unii Europejskiej w południowym rejonie środkowej części Morza Śródziemnego (EUNAVFOR MED SOPHIA), stanowią skuteczny sposób walki z przemytem migrantów; zwraca się do Unii o prowadzenie i zintensyfikowanie tego rodzaju operacji;

37. wzywa Radę do Spraw Zagranicznych i wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do zażądania, aby szefowie misji UE i odpowiedni przedstawiciele UE (szefowie operacji cywilnych UE, dowódcy operacji wojskowych UE i specjalni przedstawiciele UE) składali sprawozdania z przypadków poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego, a także do promowania kodeksu postępowania dotyczącego działań Rady Bezpieczeństwa na rzecz zwalczania przypadków ludobójstwa, zbrodni przeciw ludzkości lub zbrodni wojennych, zobowiązując państwa członkowskie ONZ do wspierania działań podejmowanych za pośrednictwem Rady Bezpieczeństwa w celu zapobiegania występowaniu takich zbrodni lub ich eliminowania; apeluje o uwzględnienie polityki ochrony dzieci we wszystkich operacjach cywilnych i wojskowych UE, w których dochodzi do kontaktu z dziećmi;

38. apeluje do wzmocnienia współpracy UE z ONZ w kontekście opracowania wspólnej strategicznej wizji bezpieczeństwa na podstawie nowej globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, jak również przeglądu operacji ONZ na rzecz pokoju i systemu budowania pokoju ONZ; podkreśla konieczność współpracy z ONZ w celu zwiększenia roli i kompetencji regionalnych i subregionalnych organizacji na rzecz zachowania pokoju, zapobiegania konfliktom, cywilnych i wojskowych operacji zarządzania kryzysowego i rozwiązywania konfliktów,

Środa, 14 grudnia 2016 r.

jak również potrzebę dalszego rozwoju procedur stosowania WPBiO jako wsparcia operacji ONZ, w tym poprzez zastosowanie grup bojowych UE lub poprzez inicjatywy na rzecz budowania potencjału i reformy sektora bezpieczeństwa przy jednoczesnym włączaniu praw człowieka i aspektów płci do głównego nurtu podejmowanych misji i operacji;

Wielostronne zaangażowanie na rzecz praw człowieka

39. stanowczo podtrzymuje, że prawa człowieka zawarte w konwencjach ONZ są powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane, jak uzgodniono w Wiedeńskiej deklaracji i programie działania z 1993 r., oraz że należy egzekwować poszanowanie tych praw; przypomina o zobowiązaniu Unii do promowania i rozwoju prawa międzynarodowego w ramach ONZ; podkreśla konieczność ratyfikacji przez państwa członkowskie wszystkich narzędzi dotyczących praw człowieka ustanowionych przez ONZ, w tym narzędzi zapisanych w treści Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz, w szczególności, w protokole fakultatywnym ustanawiającym mechanizmy wnoszenia skarg i zapytań zgodnie z art. 21 TUE;

40. podkreśla potrzebę przywództwa UE w dążeniu do reform ONZ mających na celu wzmocnienie oddziaływania i siły opartego na zasadach wielostronnego systemu oraz zapewnienie skuteczniejszej ochrony praw człowieka i wspieranie prawa międzynarodowego; ponadto ponownie podkreśla znaczenie zapewnienia aktywnego i konsekwentnego zaangażowania UE w mechanizmy ONZ dotyczące praw człowieka, zwłaszcza w działalność Trzeciego Komitetu, Zgromadzenia Ogólnego ONZ oraz Rady Praw Człowieka, w celu zwiększenia jej wiarygodności; popiera wysiłki ESDZ, delegatur UE w Nowym Jorku i Genewie oraz państw członkowskich na rzecz zwiększenia spójności działań UE w dziedzinie praw człowieka na szczeblu ONZ; zachęca UE do zwiększenia starań w zakresie inicjatyw transregionalnych oraz do inicjowania i popierania rezolucji, a także do ścisłego przestrzegania procedury powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka ONZ; potępia fakt, że miejsce w Radzie Praw Człowieka często mają państwa o udokumentowanej historii poważnych naruszeń praw człowieka, oraz wzywa państwa członkowskie UE, by publikowały informację o tym, w jaki sposób głosowały na forum Rady Praw Człowieka; apeluje w tym względzie do UE i jej państw członkowskich, aby uwzględniały równe znaczenie praw w swoim sposobie głosowania oraz aby podejmowały decyzje dotyczące głosowania w sprawie rezolucji Rady Praw Człowieka, mając na uwadze zawartość merytoryczną tych tekstów, a nie ich autorów; podkreśla znaczenie i potrzebę stałej reprezentacji UE na wszystkich wielostronnych forach oraz większego eksponowania działań UE;

41. apeluje do UE o zwrócenie szczególnej uwagi na sporne terytoria w jej wschodnim sąsiedztwie, gdzie około pięć milionów ludzi żyje bez zapewnionej rzeczywistej ochrony praw człowieka i dostępu do wymiaru sprawiedliwości; apeluje do UE o potraktowanie tej kwestii jako priorytetu w dwustronnym programie mającym na celu wypracowanie rozwiązań z zainteresowanymi państwami oraz o wykorzystanie pełnej gamy będących do jej dyspozycji instrumentów na rzecz konkretnych rozwiązań wzmacniających prawa człowieka na tych terytoriach oraz wsparcia działalności tamtejszych obrońców praw człowieka;

Propagowanie swobody działania dla społeczeństwa obywatelskiego i wspieranie obrońców praw człowieka

42. zdecydowanie potępia wszelkie ataki, zastraszanie, aresztowania, zabójstwa, napastowanie lub represje skierowane przeciwko prokuratorom, sędziom, prawnikom, pracownikom naukowym i dziennikarzom lub przedstawicielom wszelkich innych zawodów, których niezależność i wolność zawodowa mają zasadnicze znaczenie dla budowy demokratycznego społeczeństwa;

43. ubolewa nad zwiększającą się liczbą ataków przeciwko obrońcom środowiska i obrońcom praw człowieka na całym świecie; zdecydowanie potępia bezkarność ich zabójców i apeluje do ESDZ o działania na rzecz postawienia sprawców przed sądem;

44. zdecydowanie potępia fakt, że w wielu krajach na świecie przyjęto niedawno surowe przepisy w sprawie organizacji pozarządowych, które osłabiają społeczeństwo obywatelskie i prowadzą do arbitralnego stosowania oraz przewidują takie kary, jak pozbawienie wolności, zamrożenie aktywów czy zakazy wstępu dla pracowników organizacji pozarządowych, zwłaszcza tych otrzymujących finansowanie z zagranicznych funduszy publicznych;

45. zdecydowanie potępia stosowanie przez władze zakazów podróżowania jako narzędzia zastraszania i uciszenia niezależnych głosów obrońców praw człowieka, działaczy, prawników i dziennikarzy oraz podkreśla, że środki te są często stosowane arbitralnie bez podstaw prawnych;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

46. podkreśla rolę delegatur UE w potwierdzaniu i propagowaniu zasadniczej roli, jaką społeczeństwo obywatelskie odgrywa w demokracji, oraz w procesie tworzenia i budowania korzystnego środowiska dla społeczeństwa obywatelskiego, wymagając jednocześnie zapewnienia maksymalnej przejrzystości i integracji w procesie współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i obrońcami praw człowieka; ubolewa przy tym, że dziesięć lat po przyjęciu Wytocznych UE w sprawie obrońców praw człowieka dane kontaktowe osób działających w ramach punktów kontaktowych ds. praw człowieka/oficerów łącznikowych dla obrońców praw człowieka nadal nie są widoczne na stronach internetowych wszystkich delegatur UE;

47. wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel oraz ministrów spraw zagranicznych UE do wprowadzenia w regularnym porządku obrad Rady do Spraw Zagranicznych dyskusji na temat wysiłków UE podejmowanych na rzecz uwolnienia obrońców praw człowieka, pracowników pomocy humanitarnej, dziennikarzy, działaczy politycznych i innych osób, jak również do powołania corocznego, publicznego posiedzenia Rady do Spraw Zagranicznych, w którego porządku obrad znajdzie się kwestia ograniczanej przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego i więzienia obrońców praw człowieka, oraz do uwzględnienia tych przypadków w kontaktach z odpowiednimi stronami przy każdej okazji, w tym przypadków wskazanych w rezolucjach Parlamentu w sprawie debat w sprawie przypadków naruszeń praw człowieka, demokracji i praworządności;

48. apeluje do społeczności międzynarodowej o postawienie przywódców politycznych przed sądem, jeśli nadużywają sił policyjnych i militarnych w sposób strukturalny, aby stłumić protesty przeciwko ich przywództwu lub pozostaniu przy władzy;

Migranci, uchodźcy, osoby ubiegające się o azyl i wewnątrznie przesiedlone

49. wyraża solidarność z uchodźcami i migrantami, którzy z powodu poważnych naruszeń praw człowieka wielokrotnie cierpią jako ofiary konfliktów, błędów w sprawowaniu rządów oraz sieci organizujących handel ludźmi i nielegalną imigrację; potępia dramatyczną liczbę ofiar śmiertelnych na Morzu Śródziemnym; jest wyjątkowo zaniepokojony doniesieniami na temat coraz częstszych przypadków naruszeń praw człowieka podczas podróży do Europy uchodźców, nielegalnych migrantów i osób ubiegających się o azyl; zwraca uwagę na fakt, że kobiety i dzieci będące uchodźcami, osobami ubiegającymi się o azyl oraz migrantami nieposiadającymi dokumentów są szczególnie narażone na szlakach migracji, a także w samej UE; pilnie wzywa do wprowadzenia środków mających na celu poprawę spójności polityki migracyjnej oraz podkreśla konieczność zastosowania podejścia całościowego w celu znalezienia trwałych, długoterminowych i spójnych rozwiązań opartych na międzynarodowych standardach i zasadach w dziedzinie praw człowieka podczas zwalczania pierwotnych przyczyn kryzysu uchodźczego; podkreśla potrzebę solidarności w celu ochrony migrantów i uchodźców zgodnie ze strategiami politycznymi UE opartymi na prawach człowieka; w związku z tym podkreśla znaczenie rozróżniania między uchodźcami i migrantami;

50. podkreśla, że konflikty, wojny, błędy w sprawowaniu rządów oraz brak poszanowania praw człowieka i demokracji stanowią zasadnicze przyczyny migracji i wysiedleń; podkreśla, że państwa przyjmujące powinny zagwarantować pełny dostęp do bezpłatnej, publicznej i dobrej jakościowo edukacji i opieki zdrowotnej, obejmującej zdrowie seksualne i reprodukcyjne oraz związane z tym prawa, a także dostęp do rynku pracy i do zakwaterowania spełniającego potrzeby uchodźców; podkreśla, że kluczem do integracji jest gotowość migrantów i uchodźców do integrowania się w połączeniu z odpowiednią polityką socjalną; apeluje do UE o wzmoczenie wysiłków mających na celu wsparcie Libanu i Jordanii, w których schronienie znalazła bezprecedensowa liczba uchodźców, często stojących w obliczu wielorakich zagrożeń;

51. podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy z krajami pochodzenia i tranzytu, zarówno w celu ułatwienia uporządkowanego zarządzania przepływami migracyjnymi, jak i eliminacji pierwotnych przyczyn emigracji; podkreśla, że zasadnicze znaczenie ma zwalczanie grup odpowiedzialnych za przemyt nielegalnych migrantów; przypomina, że istotne jest, aby UE zachęcała wspomniane kraje do dołączenia do protokołu z Palermo przeciwko przemytowi nielegalnych migrantów; przypomina o zobowiązaniach uzgodnionych podczas szczytu w Valletcie;

52. podkreśla pilną potrzebę opracowania i wprowadzenia kompleksowego, spójnego i odpowiednio skoordynowanego wspólnego europejskiego systemu azylu z podziałem odpowiedzialności pomiędzy poszczególne państwa członkowskie;

53. apeluje do UE i państw członkowskich o zapewnienie pełnej przejrzystości w odniesieniu do funduszy przyznawanych państwom trzecim na potrzeby współpracy w dziedzinie migracji oraz o poinformowanie o zabezpieczeniach gwarantujących, że taka współpraca nie przynosi bezpośrednich ani pośrednich korzyści służbom bezpieczeństwa, policji i systemom wymiaru sprawiedliwości biorącym udział w naruszeniach praw człowieka;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

54. przyjmuje do wiadomości niedawny wniosek Komisji w sprawie unijnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia zmieniający dyrektywę w sprawie procedur azylowych;

55. uważa, że aby zwiększyć efektywność readmisji oraz zapewnić spójność powrotów na szczeblu europejskim, konieczne będzie przyjęcie nowych unijnych umów o readmisji, które powinny być nadrzędne w stosunku do dwustronnych umów między państwami członkowskimi a państwami trzecimi;

56. apeluje do Komisji i państw członkowskich o dopilnowanie, by podczas wdrażania dyrektywy o powrotach przestrzegane były procedury, standardy i podstawowe prawa człowieka, co pozwoli UE zapewnić ludzkie i godne traktowanie osób powracających, zgodnie z zasadą non-refoulement; wzywa UE i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na wnioski o udzielenie azylu w związku z możliwym prześladowaniem politycznym, aby zapobiegać przypadkom powrotów, które mogłyby potencjalnie wiązać się z łamaniem praw człowieka w kraju pochodzenia lub państwie trzecim;

57. ponawia apel do UE o dopilnowanie, aby wszelkie porozumienia dotyczące współpracy w dziedzinie migracji i umowy o readmisji z państwami niebędącymi członkami UE były zgodne z międzynarodowymi prawami człowieka, prawem uchodźczym oraz międzynarodowym prawem morskim, a także z zasadami i wartościami UE; wzywa państwa członkowskie do przestrzegania międzynarodowej zasady non-refoulement zgodnie z prawem międzynarodowym; domaga się uwzględnienia mechanizmów monitorowania w sposób umożliwiający ocenę wpływu na prawa człowieka, jaki wywierają współpraca w dziedzinie migracji z państwami niebędącymi członkami UE oraz środki kontroli granicznej; nalega, aby prawa człowieka były uwzględniane i monitorowane w ramach wszystkich działań realizowanych przez Frontex; wzywa UE do czynnego udziału w dyskusji nad terminem „uchodźca klimatyczny”, w tym nad jego ewentualną definicją prawną w prawie międzynarodowym;

58. ponadto apeluje o uwzględnienie klauzuli stanowiącej, że porozumienia te mogą zostać zawieszane do czasu skutecznego udzielenia przez strony wystarczających gwarancji dotyczących indywidualnego rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu oraz, bardziej ogólnie, poszanowania praw migrantów, osób ubiegających się o azyl i uchodźców;

59. przypomina o potrzebie przestrzegania na wodach europejskich i międzynarodowych zasady non-refoulement, która została potwierdzona przez Europejski Trybunał Praw Człowieka i obowiązujące prawodawstwo UE; przypomina o zobowiązaniu do rozwijania odpowiednich legalnych i bezpiecznych kanałów migracji, przy jednoczesnej lepszej ochronie granic zewnętrznych UE; wzywa UE i bardziej rozwinięte państwa trzecie do podpisania umów o partnerstwie z państwami trzecimi, aby sprzyjać łączeniu rodzin i mobilności na wszystkich poziomach kompetencji, w tym osób o gorszych kwalifikacjach;

60. wzywa państwa członkowskie do poszanowania i pełnego wdrożenia przyjętego wspólnego unijnego pakietu azylowego i wspólnego prawodawstwa dotyczącego migracji, w szczególności do zapewnienia osobom ubiegającym się o azyl, które wymagają szczególnego traktowania, takim jak dzieci, kobiety, osoby w podeszłym wieku i osoby LGBTI, ochrony przed przemocą i dyskryminacją w trakcie procedury azylowej, a także do zapewnienia państwom członkowskim odpowiednich szkoleń umożliwiających właściwe i rozsądne postępowanie; wzywa państwa członkowskie do udziału w programach przesiedleń, umożliwiając łączenie rodzin i wydając wize humanitarne; podkreśla znaczenie pokonania przeszkód administracyjnych i politycznych dla szybkiego wywiązania się ze zobowiązań dotyczących relokacji; rozumie, że należy przeprowadzić bezpieczny powrót osób, które w wyniku indywidualnego rozpatrzenia wniosku azylowego nie kwalifikują się do otrzymania ochrony w Unii;

61. jest poważnie zaniepokojony rosnącą liczbą dzieci wśród uchodźców oraz sytuacją dzieci pozbawionych opieki, zaginionych lub odseparowanych od rodziców; wzywa państwa członkowskie do uznania za bezwzględny priorytet bezzwłocznego ponownego połączenia osób małoletnich pozbawionych opieki z członkami ich rodzin; podkreśla, że należy zapewnić dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji w ramach unijnych programów mających na celu wyeliminowanie pierwotnych przyczyn migracji; apeluje do państw o zaprzestanie przetrzymywania dzieci, a także o uwzględnienie najlepszego interesu dziecka we wszystkich procedurach i zagwarantowanie ochrony dzieci zgodnie z prawem międzynarodowym; podkreśla, że należy przeznaczyć odpowiednie środki na ochronę dzieci będących uchodźcami i migrantami przed przemocą, wykorzystywaniem i znęcaniem się; apeluje do Komisji o zapobieganie zaginięciom osób małoletnich pozbawionych opieki, a także o opracowanie strategii zapobiegania takim zaginięciom w przyszłości na terytorium UE oraz o ustalenie miejsca pobytu zaginionych dzieci;

62. uznaje, że ubiegające się o azyl osoby LGBTI często narażone są na dodatkowe niebezpieczeństwa podczas podróży oraz po przybyciu do kraju, w którym ubiegają się o azyl, które może przybierać postać nękania, wykluczenia, przemocy seksualnej bądź innych form przemocy; przypomina, że szereg państw trzecich uznanych za „bezpieczne” dla ubiegających się o azyl dyskryminuje osoby LGBTI lub nawet traktuje homoseksualizm jak przestępstwo; podkreśla, że grupy szczególnie wrażliwe wymagają dodatkowych zabezpieczeń, i wzywa państwa do zapewnienia, aby uchodźcy LGBTI byli chronieni zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

63. podkreśla, że należy inwestować w środki zapobiegawcze poprzez rozwijanie strategii integracji i włączenia społecznego; zwraca uwagę na potrzebę wdrożenia specjalnych programów deradykalizacji i reintegracji skierowanych do osób powracających;

64. zwraca uwagę na problematyczną sytuację uchodźców w krajach sąsiadujących z Syrią oraz uważa, że UE powinna uczynić wszystko, co w jej mocy, by przyczynić się do zagwarantowania uchodźcom w tych krajach godnych warunków życia, a w szczególności dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji i możliwości zatrudnienia;

65. podkreśla dramatyczną sytuację osób wewnątrznie przesiedlonych, w szczególności ogromną ich liczbę w Iraku i Syrii, a także rosnącą liczbę osób wewnątrznie przesiedlonych na Ukrainie, których liczba sięgnęła w 2015 r. 1,4 mln; zaznacza, że programy kierowane do uchodźców w danym regionie powinny również uznawać i uwzględniać potencjalny los osób wewnątrznie przesiedlonych; wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz społeczność międzynarodową do podjęcia działań w celu poprawy sytuacji przesiedleńców w terenie oraz do zapewnienia im dostępu do zakwaterowania, żywności, opieki zdrowotnej i edukacji;

66. przypomina, że według Centrum Monitorowania Wewnętrznych Przesiedleń tylko w 2015 r. w wyniku klęsk ekologicznych przesiedlonych zostało 19,3 mln osób; przypomina, że tego rodzaju przesiedlenia dotyczą przede wszystkim regionów południowych; podkreśla w związku z tym, że 85 % tych przesiedleń ma miejsce w krajach rozwijających się i są to głównie przesiedlenia wewnętrzne i wewnątrzregionalne;

Handel ludźmi

67. wzywa UE, aby walka z handlem ludźmi stała się priorytetem jej polityki zewnętrznej, z uwzględnieniem zarówno popytowej, jak i podażowej strony tego zjawiska, a także by zwróciła szczególną uwagę na ochronę ofiar oraz usprawniła komunikację i współpracę ze stosownymi podmiotami w walce z handlem ludźmi; ponownie podkreśla potrzebę wdrożenia przez wszystkie państwa członkowskie unijnej dyrektywy (2011/36/UE) i Strategii UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi;

68. przypomina, że sieci przestępcze wykorzystują nasilającą się presję migracyjną, brak bezpiecznych kanałów migracji oraz bezbronność migrantów i uchodźców, zwłaszcza kobiet, dziewcząt i dzieci, które stają się ofiarami przemytu, handlu ludźmi, niewolnictwa i wykorzystywania seksualnego;

69. apeluje do UE i jej państw członkowskich, aby zwracały uwagę na identyfikację ofiar handlu ludźmi wśród uchodźców i migrantów oraz ofiar naruszania praw człowieka w ramach przemytu; wzywa w tym kontekście do zapewnienia strażnicy granicznej szkoleń pozwalających na trafną identyfikację, która ma podstawowe znaczenie dla egzekwowania uprawnień przysługujących ofiarom zgodnie z prawem;

70. z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie środków na operacje „Tryton” i „Posejdon”; odnotowuje uruchomienie operacji EUNAVFOR MED SOPHIA skierowanej przeciwko przemytnikom i nielegalnym handlarzom ludźmi z regionu Morza Śródziemnego oraz wspiera wzmocnienie zarządzania zewnętrznymi granicami Unii;

71. wzywa UE i państwa członkowskie do ratyfikacji i wdrożenia Międzynarodowej konwencji o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących i członków ich rodzin;

Związek między rozwojem, demokracją i prawami człowieka

72. wyraża głębokie zaniepokojenie wzrostem ubóstwa skrajnego i nierówności w niektórych częściach świata, co stanowi przeszkodę w pełnym korzystaniu z wszystkich praw człowieka; uważa, że poszanowanie praw człowieka i prawa do rozwoju jest ze sobą ściśle powiązane; podkreśla, że poszanowanie praw człowieka, w tym praw społecznych i gospodarczych, równość płci, dobre rządy, poszanowanie demokracji i praworządności oraz pokój i bezpieczeństwo stanowią warunki wstępne dla wyeliminowania ubóstwa i nierówności;

73. z zadowoleniem przyjmuje program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; podkreśla, że celem współpracy UE na rzecz rozwoju z państwami trzecimi powinno być stworzenie środowiska międzynarodowego sprzyjającego realizacji praw społecznych i gospodarczych, oraz wzywa do wdrożenia Deklaracji ONZ o prawie do rozwoju z roku 1986; przypomina o pierwszorzędym znaczeniu zasady spójności polityki na rzecz rozwoju, jak zapisano w art. 208 TFUE, w dążeniu do osiągnięcia poszanowania praw człowieka; wzywa UE do dopilnowania, by spójność polityki na rzecz rozwoju została faktycznie uwzględniona w polityce UE i państw członkowskich dzięki niezbędnym wytycznym, ocenom skutków oraz mechanizmom monitorowania i sprawozdawczości; uważa, że wdrożenie zasady spójności polityki na rzecz rozwoju, jak zapisano w art. 208 TFUE, oraz jasno określone ramy wyników we wszystkich instrumentach UE i mechanizmach dotyczących praw człowieka mają zasadnicze znaczenie, by zrealizować program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, zapewnić integrację marginalizowanych i szczególnie wrażliwych grup oraz

Środa, 14 grudnia 2016 r.

włączyć do głównego nurtu podejście oparte na prawach człowieka; nalega na wzmocnienie spójności i koordynacji wszystkich polityk i instrumentów zewnętrznych UE przy wdrażaniu podejścia opartego na prawach człowieka; wzywa państwa członkowskie do działania, w ramach ich kompetencji, zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi w dziedzinie rozwoju oraz zgodnie z europejskimi strategiami politycznymi w tym zakresie; wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny wykorzystania zestawu narzędzi potrzebnych do podejścia opartego na prawach człowieka w delegaturach oraz do przedstawienia Parlamentowi przeglądu tej oceny;

74. przypomina o wprowadzeniu do unijnej polityki rozwojowej podejścia opartego na prawach człowieka, które ma na celu wprowadzenie zasad dotyczących praw człowieka do działań operacyjnych UE na rzecz rozwoju, obejmujących uzgodnienia zarówno na szczeblu centralnym, jak i w terenie, aby zsynchronizować działania w zakresie praw człowieka i współpracy na rzecz rozwoju; wzywa do szerszego rozpowszechnienia zestawu narzędzi potrzebnych do podejścia opartego na prawach człowieka wśród naszych partnerów, w tym wśród władz lokalnych, w społeczeństwie obywatelskim i sektorze prywatnym, oraz do ścisłego monitorowania przez Komisję stosowania tych narzędzi;

75. jest zdania, że należy uwzględnić prawa człowieka przysługujące wszystkim ludziom jako kwestie przekrojowe w osiąganiu wszystkich celów programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; domaga się ustanowienia ram wskaźników celów zrównoważonego rozwoju sprzyjających włączeniu społecznemu, uwzględniających prawa człowieka i opartych na prawach człowieka na poziomie krajowym i międzynarodowym w celu zapewnienia przejrzystości i rozliczalności w tym względzie, aby środki przeznaczane na rozwój faktycznie trafiały do osób potrzebujących;

76. ponownie stwierdza pilną potrzebę odpowiedniego zajęcia się globalnym problemem ubóstwa oraz chorób związanych z niedożywieniem i chorób zaniebanych; apeluje o ambitną długoterminową strategię polityczną i plan działania w zakresie ogólnowiatowego zdrowia, innowacji i dostępu do leków, uwzględniające między innymi inwestycje w badania i rozwój, aby zabezpieczyć prawo do standardu życia zapewniającego zdrowie i dobrobyt każdego człowieka bez dyskryminacji ze względu na rasę, wyznanie, przekonania polityczne, warunki gospodarcze lub społeczne, tożsamość płciową lub orientację seksualną;

77. jest zaniepokojony wszelkimi próbami wykorzystania funduszy przeznaczonych na działania na rzecz zwalczania ubóstwa i wspierania rozwoju – co ma praktyczny wpływ na strategię polityczne ukierunkowane na przestrzeganie praw człowieka – na cele niezwiązane z rozwojem; podkreśla, że pomoc rozwojowa powinna mieć na celu eliminację ubóstwa, a nie stać się jedynie instrumentem służącym kontroli migracji, oraz przypomina o znaczeniu 16. celu zrównoważonego rozwoju, dotyczącego pokoju, sprawiedliwości i silnych instytucji, dla większego poszanowania praw człowieka i skutecznych demokratycznych rządów; uważa, że w celu zapewnienia przejrzystości pomocy UE i rozliczalności krajów korzystających z tej pomocy do wszystkich umów w sprawie rozwoju należy wprowadzić klauzulę antykorupcyjną, a kluczowym celem wszystkich polityk zewnętrznych UE powinno być ugruntowanie praworządności, dobrych rządów, zdolności instytucjonalnych z wykorzystaniem wsparcia budżetowego, demokratycznego uczestnictwa i reprezentatywnego podejmowania decyzji, stabilności, sprawiedliwości społecznej oraz zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, umożliwiającego sprawiedliwą redystrybucję wytworzonego bogactwa; ostrzega przed populizmem, ekstremizmem i nadużyciami konstytucyjnymi, które sankcjonują łamanie praw człowieka;

78. zauważa, że utrzymująca się ze względu na coraz większe potrzeby humanitarne luka w finansowaniu pomocy humanitarnej oraz niedociągnięcia Światowego Programu Żywnościowego prowadzą do ograniczenia dostaw żywności; zwraca się do państw członkowskich ONZ oraz do UE i jej państw członkowskich o wypełnienie przynajmniej zobowiązań finansowych; zwraca w tym kontekście uwagę, że większość państw członkowskich UE nie wypełniła zobowiązania polegającego na przeznaczaniu 0,7 % PKB na pomoc rozwojową, jednak z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania UE dotyczące pomocy humanitarnej i ochrony ludności, w ramach których UE i jej państwa członkowskie są największym darczyńcą;

79. z zadowoleniem przyjmuje nowy Plan inwestycji zewnętrznych oraz fundusz powierniczy na rzecz Afryki, które mają na celu wyeliminowanie pierwotnych przyczyn ubóstwa, nierówności i nielegalnej migracji poprzez stymulowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, a także promowanie poszanowania praw człowieka i prywatnych inwestycji w Afryce i w sąsiedztwie UE; domaga się, by Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego był tymczasowo stosowany w krajach sąsiadujących z UE, aby przyczynić się do ich stabilizacji;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

80. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie rozdziału dotyczącego rozwoju w rocznym sprawozdaniu UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na świecie w 2015 r. i wzywa do stosowania takiej praktyki w sprawozdaniach za kolejne lata;

Handel, biznes i prawa człowieka

81. apeluje o szybkie, skuteczne i kompleksowe wdrażanie wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka; wzywa wszystkie państwa należące do ONZ, w tym państwa członkowskie UE, do opracowania i wdrożenia krajowych planów działania; jest zdania, że handel i prawa człowieka mogą iść w parze, a środowisko biznesu odgrywa istotną rolę w promowaniu praw człowieka i demokracji;

82. ponownie stwierdza pilną potrzebę działania w sposób ciągły, skuteczny i spójny na wszystkich szczeblach, w tym krajowym, europejskim i międzynarodowym, aby skutecznie zająć się pojawiającymi się naruszeniami praw człowieka i przypadkami korupcji popełnianymi przez międzynarodowe korporacje oraz zagwarantować ich rozliczenie, w tym poprzez zajęcie się problemami prawnymi wynikającymi z eksterytorialnego wymiaru przedsiębiorstw oraz stosowanych przez nie praktyk;

83. wzywa ONZ oraz UE i jej państwa członkowskie do podejmowania w kontaktach z wielonarodowymi i europejskimi przedsiębiorstwami kwestii zawłaszczania ziemi i traktowania obrońców praw do ziemi, którzy często padają ofiarami represji, w tym groźb, nękania, niesłusznego aresztowania, napaści i zabójstw;

84. z dużym zadowoleniem przyjmuje prace przygotowawcze dotyczące wiążącego traktatu ONZ w sprawie biznesu i praw człowieka; wyraża ubolewanie z powodu blokowania tego procesu oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie do konstruktywnego uczestnictwa w tych negocjacjach;

85. przypomina o różnych, lecz wzajemnie uzupełniających się rolach państw i przedsiębiorstw w odniesieniu do ochrony praw człowieka; z całą stanowczością ponownie podkreśla, że w przypadkach naruszeń praw człowieka państwa muszą zapewnić ofiarom dostęp do skutecznych środków odwoławczych; przypomina w związku z tym, że poszanowanie praw człowieka przez państwa trzecie, w tym zagwarantowanie skutecznych środków odwoławczych wszystkim ofiarom takich naruszeń, stanowi zasadniczy element stosunków zewnątrz UE z tymi państwami; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE odegrała wiodącą rolę w negocjowaniu i wdrażaniu szeregu inicjatyw na rzecz globalnej odpowiedzialności, które idą w parze z propagowaniem i przestrzeganiem standardów międzynarodowych; z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady w sprawie biznesu i praw człowieka przyjęte w dniu 20 czerwca 2016 r. oraz fakt, że zachęca się w nich do uwzględniania dostępu do środków odwoławczych w krajowych planach działania dotyczących biznesu i praw człowieka;

86. powtarza, że należy zwrócić uwagę na szczególny charakter MŚP, które działają głównie na szczeblu lokalnym i regionalnym, w obrębie konkretnych sektorów; uważa zatem, że podstawowe znaczenie ma odpowiednie uwzględnienie – w ramach unijnych strategii politycznych na rzecz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w tym krajowych planów działania w tej dziedzinie – specyficznych wymogów MŚP, zgodność tych strategii i planów z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”, a także uznanie w nich nieformalnego i intuicyjnego podejścia MŚP do społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw; ponownie sprzeciwia się wszelkim inicjatywom, które mogłyby spowodować dodatkowe obciążenia o charakterze administracyjnym lub finansowym dla MŚP, oraz wyraża poparcie dla środków, które umożliwiłyby MŚP prowadzenie działań wspólnych;

87. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania spójności polityki dotyczącej biznesu i praw człowieka na wszystkich szczeblach, w szczególności w odniesieniu do polityki handlowej Unii; zachęca Komisję i państwa członkowskie do regularnego składania sprawozdań dotyczących działań podjętych na rzecz zapewnienia skutecznej ochrony praw człowieka w kontekście działalności gospodarczej;

88. ponownie zdecydowanie apeluje o systematyczne włączanie klauzul dotyczących praw człowieka do wszystkich umów międzynarodowych, w tym umów handlowych i inwestycyjnych, które zawarto i które mają zostać zawarte między UE a państwami trzecimi; uważa ponadto za konieczne zarówno mechanizmy kontroli ex ante stosowane przed zawarciem umowy ramowej i warunkujące jej zawarcie jako podstawowe elementy umowy, jak również mechanizmy kontroli ex post umożliwiające wyciągnięcie konkretnych konsekwencji z naruszeń przedmiotowych klauzul, takie jak odpowiednie sankcje przewidziane w klauzulach umownych dotyczących praw człowieka, włącznie z (czasowym) zawieszeniem umowy;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

89. wzywa do ustanowienia mechanizmów na rzecz zapewnienia poszanowania praw człowieka przez państwa i przedsiębiorstwa oraz do ustanowienia mechanizmów składania skarg dostępnych dla osób, których prawa zostały naruszone przez zapisy umów handlowych i inwestycyjnych;

90. odnotowuje wniosek ustawodawczy Komisji z dnia 28 września 2016 r. zmieniający rozporządzenie (WE) nr 428/2009 w sprawie kontroli wywozu produktów i technologii podwójnego zastosowania (COM(2016)0616), którego celem jest wzmocnienie kontroli, mając na względzie, że niektóre produkty i technologie mogą być wykorzystywane w sposób stanowiący nadużycie w celu rażącego pogwałcenia praw człowieka;

91. z zadowoleniem przyjmuje zawarcie porozumienia w sprawie uaktualnienia unijnych kontroli wywozu w odniesieniu do towarów, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, oraz wzywa do skutecznego i pełnego wdrożenia tego ważnego rozporządzenia; zachęca UE i państwa członkowskie do nawoływania państw trzecich do tego, aby rozważyły przyjęcie podobnego ustawodawstwa, oraz o wprowadzenie inicjatywy na rzecz propagowania międzynarodowych ram prawnych w sprawie narzędzi tortur i kary śmierci; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę dotyczącą rozporządzenia ustanawiającego łańcuch dostaw oparty na zasadzie należytej staranności w celu odpowiedzialnego pozyskiwania minerałów z obszarów dotkniętych konfliktami; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący aktualizacji unijnych przepisów dotyczących kontroli wywozu produktów i technologii podwójnego zastosowania; podkreśla, że prawa człowieka jako kryterium przyznawania pozwoleń na wywóz są dla Parlamentu priorytetem, oraz apeluje do państw członkowskich, aby ostatecznie uzgodniły przyjęcie bardziej nowoczesnej, elastycznej i opartej na prawach człowieka polityki eksportowej; apeluje do państw członkowskich o ściślejszą i w większym stopniu opartą na prawach człowieka kontrolę wywozu broni, zwłaszcza w przypadku wywozu do krajów o udokumentowanej historii brutalnych represji wewnętrznych i naruszeń praw człowieka;

92. z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia przez Komisję nowej strategii handlowej „Handel z korzyścią dla wszystkich”, w której dąży się do włączenia kwestii praw człowieka w główny nurt polityki handlowej oraz wykorzystania pozycji UE jako bloku handlowego do wspierania praw człowieka w państwach trzecich; podkreśla, że będzie to wymagać pełnej spójności i komplementarności inicjatyw w zakresie handlu i polityki zagranicznej, w tym ścisłej współpracy między poszczególnymi dyrekcjami generalnymi, ESDZ i organami państw członkowskich; odnotowuje plany Komisji dotyczące wzmocnienia europejskiej dyplomacji gospodarczej i podkreśla, że polityka handlowa powinna również przyczynić się do zrównoważonego wzrostu w państwach trzecich; apeluje do Komisji o włączenie wszystkich zainteresowanych stron do dyskusji na temat ram regulacyjnych i obowiązków biznesu w krajach, w których prawdopodobnie nastąpi wzrost inwestycji prywatnych i publicznych; wzywa Komisję do zapewnienia, aby projekty wspierane przez EBI były zgodne ze strategiami politycznymi UE, oraz zaleca usprawnienie kontroli ex post oceniających gospodarczy, społeczny i środowiskowy wpływ projektów wspieranych przez EBI;

93. z zadowoleniem przyjmuje nowe rozporządzenie w sprawie ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP), które weszło w życie dnia 1 stycznia 2014 r., ponieważ jest to kluczowy instrument polityki handlowej wspierający prawa człowieka i prawa pracownicze, ochronę środowiska i dobre rządy w krajach rozwijających się i podatnych na zagrożenia; z zadowoleniem przyjmuje zwłaszcza fakt, że przywileje handlowe w ramach GSP+ są nieodłączne i pod względem prawnym zależne od ciągłego stosowania międzynarodowych konwencji w dziedzinie praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez Komisję pierwszego dwuletniego sprawozdania dotyczącego stanu wdrażania GSP+ oraz dialog przeprowadzony z Parlamentem na temat tego sprawozdania przed jego opublikowaniem; odnotowuje, że w kilku krajach posiadających status GSP+ odnotowano naruszenia podstawowych norm pracy, oraz apeluje o doprowadzenie do rzeczywistego egzekwowania GSP+; wzywa Komisję, by zbadała możliwość włączenia Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego do wykazu konwencji, których stosowanie jest wymagane dla osiągnięcia statusu GSP+, oraz wzywa państwa wnioskujące o status GSP+, które nie są państwem-stroną statutu, do jego ratyfikacji;

94. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 14 krajom przyznano szczególnie korzystne preferencje handlowe w ramach nowego systemu GSP+, obowiązującego od dnia 1 stycznia 2014 r., a także z zadowoleniem przyjmuje bardzo potrzebną zgodność z 27 konwencjami międzynarodowymi (w tym konwencjami dotyczącymi podstawowych praw człowieka i praw pracowniczych);

95. ponownie zdecydowanie apeluje o dokonanie kompleksowych, wstępnych ocen oddziaływania na prawa człowieka, które w zasadniczy sposób uwzględnić będą stanowisko społeczeństwa obywatelskiego, w odniesieniu do wszelkich umów handlowych i inwestycyjnych;

96. wyraża zadowolenie z przyjęcia nowych wytycznych dotyczących analizy oddziaływania na prawa człowieka w ramach ocen wpływu przeprowadzanych na rzecz inicjatyw politycznych związanych z handlem⁽¹⁾, jednak jest głęboko zaniepokojony jakością uwag dotyczących praw człowieka w ocenie wpływu na zrównoważony rozwój umowy o ochronie inwestycji między UE a Mjanmą/Birmą, a także faktem, że Komisja nie przeprowadziła oceny wpływu na prawa człowieka

⁽¹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/july/tradoc_153591.pdf.

Środa, 14 grudnia 2016 r.

w odniesieniu do umowy o wolnym handlu między UE a Wietnamem; ponownie wyraża poparcie dla przeprowadzenia kompleksowej oceny w ramach oceny ex post tych porozumień;

Sport a prawa człowieka

97. jest zaniepokojony powierzaniem organizacji wielkich wydarzeń sportowych państwu znanym z nieprzestrzegania praw człowieka, np. mistrzostw świata w piłce nożnej organizowanych przez FIFA w Rosji w 2018 r. i w Katarze w 2022 r. oraz igrzysk olimpijskich organizowanych w Pekinie w 2022 r., oraz naruszeniami praw człowieka spowodowanymi przez wielkie wydarzenia sportowe, w tym wymuszonymi eksmisjami bez konsultacji z zainteresowaną grupą ludności i bez rekompensaty na jej rzecz, wykorzystywaniem grup społecznie wrażliwych, takich jak dzieci i pracownicy migrujący, które może być równoznaczne z niewolnictwem, a także uciszaniem organizacji społeczeństwa obywatelskiego demaskujących takie naruszenia praw człowieka; wzywa Międzynarodowy Komitet Olimpijski i Międzynarodową Federację Piłki Nożnej (FIFA), aby dostosowały swoje praktyki do ideałów sportowych przez wprowadzenie mechanizmów zabezpieczających, umożliwiających zapobieganie wszelkim naruszeniom praw człowieka związanym z wielkimi wydarzeniami sportowymi, monitorowanie takich naruszeń oraz zapewnienie środków odwoławczych ich ofiarom; apeluje o opracowanie uniijnych ram polityki dotyczących sportu i praw człowieka; wzywa UE i państwa członkowskie do nawiązania dialogu z krajowymi federacjami sportowymi, podmiotami korporacyjnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na temat warunków ich uczestnictwa w takich wydarzeniach;

Osoby niepełnosprawne

98. z zadowoleniem przyjmuje nowe cele nr 12 i 16, a zwłaszcza podpunkt 16f konkluzji Rady w sprawie Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019 i wzywa Komisję, by systematycznie podnosiła kwestię wdrażania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, prowadząc dialog dotyczący praw człowieka z państwami trzecimi; zauważa, że należy uwzględnić szczególnie charakter potrzeb osób niepełnosprawnych w kontekście walki z dyskryminacją; domaga się szczegółowej analizy skuteczności projektów w zakresie niepełnosprawności i odpowiedniego udziału organizacji osób niepełnosprawnych w procesie planowania i realizacji tych projektów;

99. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia osobom niepełnosprawnym rzeczywistej swobody przemieszczania się w przestrzeni publicznej, a tym samym równorzędnego uczestnictwa w życiu publicznym;

100. usilnie apeluje o włączenie praw człowieka przysługujących osobom niepełnosprawnym do wszystkich uniijnych strategii polityki zewnętrznej i działań zewnętrznych, zwłaszcza do uniijnej polityki migracyjnej i polityki ds. uchodźców, z dostatecznym uwzględnieniem ich konkretnych potrzeb, ponieważ osoby te doświadczają dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie; przypomina, że niepełnosprawne kobiety i dzieci doświadczają dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie i niejednokrotnie narażone są na większe ryzyko przemocy, niegodziwego traktowania, wykorzystywania lub znęcania się; zdecydowanie opowiada się za zaleceniem włączenia perspektywy płci do wszystkich uniijnych strategii dotyczących niepełnosprawności, w tym do polityki zagranicznej i działań zewnętrznych UE;

101. zachęca wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do dalszego wspierania procesu ratyfikacji i wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przez państwa, które dotychczas jej nie ratyfikowały ani nie wdrożyły; zauważa, że UE powinna dać przykład, skutecznie wprowadzając w życie Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych na swoim terytorium; wzywa UE do przyjęcia wiodącej roli pod względem wprowadzania w życie sprzyjającego włączeniu społecznemu programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, gwarantującego, że nikt nie pozostanie w tyle, zgodnie z zaleceniami Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych zawartymi w uwagach zamykających jego przegląd wprowadzania konwencji w życie w UE;

Prawa kobiet i dzieci

102. wyraża zadowolenie z faktu przyjęcia planu działania w sprawie równości płci (2016–2020) zawierającego kompleksowy wykaz działań na rzecz poprawy sytuacji kobiet w zakresie równouprawnienia i wzmocnienia pozycji kobiet; podkreśla, że ten plan działania należy wprowadzić w życie wraz z Planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji, w celu zagwarantowania, że prawa człowieka przysługujące kobietom i dziewczętom zostaną uznane jako takie; z zadowoleniem odnosi się również do przyjęcia dokumentu pt. „Strategiczne zaangażowanie na rzecz równości płci w latach 2016–2019” promującego równość płci i prawa kobiet na całym świecie; ponownie stwierdza, że praw kobiet nie można poświęcić ze względu na szczególnie wymóg jakiegokolwiek religii bądź przekonań; wzywa UE do większego wsparcia dla przyspieszenia wdrażania obowiązków i zobowiązań w obszarze praw kobiet wynikających z Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, pekińskiej platformy działania, deklaracji w sprawie ludności i rozwoju przyjętej w Kairze, odnośnych przeglądów ich wyników oraz celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że należy dążyć do tego, by nie zaprzepaścić dorobku pekińskiej i kairskiej platformy działania w zakresie dostępu do edukacji i opieki

Środa, 14 grudnia 2016 r.

zdrowotnej jako podstawowych praw człowieka oraz ochrony praw seksualnych i reprodukcyjnych, jak również do zapewnienia wszelkiej niezbędnej bezpiecznej pomocy medycznej i psychologicznej oraz usług dla kobiet, które padły ofiarami gwałtu w czasie wojny, w tym bezpiecznej aborcji, jak przewiduje międzynarodowe prawo humanitarne; zwraca uwagę, że planowanie rodziny, opieka zdrowotna nad matkami, łatwy dostęp do środków antykoncepcyjnych i bezpiecznej aborcji, a także pełen wachlarz usług zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego to ważne elementy umożliwiające ratowanie kobietom życia oraz zmniejszanie śmiertelności okołoporodowej matek i umieralności dzieci; podkreśla potrzebę umieszczenia tych polityk w centrum współpracy na rzecz rozwoju z krajami trzecimi; podkreśla, że przestrzeganie wszystkich praw kobiet, zagwarantowanie poszanowania ich ludzkiej godności oraz wyeliminowanie przemocy i dyskryminacji wobec nich mają zasadnicze znaczenie dla realizacji ich praw człowieka; podkreśla przysługujące każdej osobie prawo do decydowania o sprawach dotyczących jej seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; w tym względzie uznaje niezbywalne prawo kobiet do podejmowania niezależnych decyzji, w tym dotyczących dostępu do planowania rodziny;

103. ponownie potępia wszelkie formy znęcania się nad kobietami i dziećmi oraz stosowania wobec nich przemocy, a także przemocy uwarunkowanej płcią, w tym szkodliwych praktyk wczesnych i przymusowych małżeństw, okaleczania żeńskich narządów płciowych, wyzysku i niewolnictwa, przemocy domowej oraz wykorzystywania przemocy seksualnej jako broni wojennej; uważa, że przemoc wobec kobiet znajduje również odzwierciedlenie w sferze psychologicznej, oraz podkreśla potrzebę uwzględnienia kwestii płci m.in. poprzez promowanie czynnego zaangażowania kobiet w pomoc humanitarną oraz wdrażanie strategii ochrony przed przemocą seksualną i przemocą uwarunkowaną płcią, a także podstawowych środków na rzecz zdrowia, w tym usług z dziedziny zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie muszą nie tylko walczyć z wszystkimi formami przemocy wobec kobiet, ale także muszą traktować priorytetowo wspieranie dostępu do edukacji i walkę ze stereotypami płci w odniesieniu do dziewcząt i chłopców w jak najmłodszym wieku; wzywa UE i jej państwa członkowskie do niezwłocznej ratyfikacji konwencji stambulskiej w celu zapewnienia spójności między wewnętrznymi i zewnętrznymi działaniami UE na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz przemocy uwarunkowanej płcią; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji z dnia 4 marca 2016 r. dotyczący przystąpienia UE do konwencji stambulskiej będącej pierwszym prawnie wiążącym instrumentem zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet na szczeblu międzynarodowym; wierzy, że dzięki temu poprawi się skuteczność i spójność polityki wewnętrznej i zewnętrznej UE, a także wzrośnie odpowiedzialność UE i jej rola w zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy uwarunkowanej płcią na arenie międzynarodowej; wzywa Komisję i Radę do intensywnych działań na rzecz podpisania i zawarcia konwencji przez UE, a jednocześnie do zachęcania 14 państw członkowskich, które jeszcze tego nie uczyniły, do podpisania i ratyfikowania konwencji stambulskiej oraz zadbania o właściwe stosowanie tego instrumentu; podkreśla, że należy zadbać o to, by pracownicy służby zdrowia, policjanci, prokuratorzy, sędziowie, dyplomaci i personel zajmujący się utrzymywaniem pokoju, zarówno w UE, jak i w państwach trzecich, zostali odpowiednio przeszkoleni, aby mogli pomagać ofiarom przemocy i je wspierać, zwłaszcza w przypadku kobiet i dzieci w czasie konfliktu i podczas działań w terenie;

104. wyraża głębokie zaniepokojenie naruszeniami praw człowieka wobec kobiet i dzieci w obozach dla uchodźców i ośrodkach recepcyjnych, w tym zgłoszonych przypadków przemocy seksualnej i nierównego traktowania kobiet i dzieci; nalega, by ESDZ domagała się bardziej rygorystycznych zasad i dobrych praktyk w państwach trzecich; podkreśla, że zgodnie z prawem międzynarodowym kobiety i dzieci, które doświadczyły nadużyć w czasie konfliktów, muszą mieć dostęp do opieki zdrowotnej i psychologicznej, a także podkreśla potrzebę kontynuowania edukacji dzieci, zapewnienia im opieki zdrowotnej i żywności w obozach dla uchodźców, w obszarach dotkniętych konfliktami oraz na obszarach dotkniętych skrajnym ubóstwem i problemami środowiskowymi;

105. zauważa, że środki ukierunkowane na walkę z przemocą uwarunkowaną płcią muszą dotyczyć także przemocy w internecie, w tym napastowania, nękania i zastraszania oraz prac mających na celu stworzenie środowiska internetowego bezpiecznego dla kobiet i dziewcząt;

106. wyraża zadowolenie wobec przyjęcia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2242 stawiającej kobiety w centrum wszelkich działań mających na celu sprostanie globalnym wyzwaniom i wspiera jej wdrażanie, a także wzywa do podjęcia dodatkowych wysiłków na rzecz włączania programów dotyczących kobiet, pokoju i bezpieczeństwa do wszystkich aspektów utrzymywania pokoju; podkreśla znaczenie równego, pełnego i aktywnego uczestnictwa kobiet w zapobieganiu konfliktom i ich rozwiązywaniu oraz w negocjacjach pokojowych i procesie budowania pokoju; zaleca wprowadzenie systemu kwot w celu promowania udziału kobiet na wszystkich szczeblach polityki;

107. wyraża głębokie ubolewanie, że Romowie, a w szczególności romskie kobiety, nadal spotykają się z powszechną dyskryminacją i antycygańskością, które to zjawiska utrwalają cykl defaworyzacji, wykluczenia, segregacji i marginalizacji; wzywa UE i państwa członkowskie do pełnego poszanowania praw człowieka przysługujących Romom przez zapewnienie prawa do edukacji, świadczeń zdrowotnych, zatrudnienia, mieszkalnictwa i ochrony socjalnej;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

108. wyraża głębokie ubolewanie, że brak równouprawnienia płci w sferze politycznej i niewystarczająca reprezentacja kobiet w procesie podejmowania decyzji politycznych, społecznych i gospodarczych stanowią uszczerbek dla praw podstawowych i demokracji; uważa, że w ramach zaprowadzania i utrzymywania demokracji rządy powinny dążyć do równości płci oraz zwalczać wszelkie formy dyskryminacji ze względu na płeć w społeczeństwie; podkreśla, że sprawozdania misji obserwacji wyborów zawierają precyzyjne wytyczne dla prowadzenia przez UE dialogu politycznego z państwami trzecimi mającego na celu zwiększenie uczestnictwa kobiet w procesie wyborczym oraz w życiu demokratycznym danego kraju;

109. ubolewa, że wciąż istnieją państwa, w których udział kobiet w wyborach władz państwowych jest ograniczony;

110. potępia fakt, że kobiety na całym świecie wciąż borykają się z ogromnymi wyzwaniem związanymi z poszukiwaniem i utrzymaniem godnej pracy, jak wskazano w sprawozdaniu Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) pt. „Kobiety w świecie pracy w 2016 r.”;

111. wyraża ubolewanie, że szklany sufit dla kobiet w biznesie, zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć oraz społeczna niechęć do kobiecej przedsiębiorczości to wciąż zjawiska występujące na całym świecie; wzywa do podejmowania inicjatyw w celu dalszego wzmocnienia pozycji kobiet, zwłaszcza w obszarze samozatrudnienia i MŚP;

112. przypomina, że dostęp do edukacji, szkolenia zawodowego i mikrokredytów to ważne narzędzia wzmocnienia pozycji kobiet oraz zapobiegania naruszeniom ich praw człowieka;

113. zachęca kobiety do aktywnego angażowania się w działalność związków zawodowych i innych organizacji, gdyż jest to ważne dla wprowadzenia aspektu płci do warunków pracy;

114. zachęca państwa członkowskie, Komisję i ESDZ do skoncentrowania się na gospodarczej i politycznej emancypacji kobiet w krajach rozwijających się, poprzez wspieranie ich udziału w przedsiębiorstwach, oraz na wdrażaniu projektów z zakresu rozwoju regionalnego i lokalnego;

115. wzywa Komisję i państwa członkowskie do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci we wszystkich właściwych systemach finansowania UE;

116. wzywa do inwestycji na rzecz kobiet i ludzi młodych jako skutecznego sposobu walki z ubóstwem, zwłaszcza wśród kobiet;

117. wyraża poważne obawy w związku z szybko nasilającym się zagrożeniem opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe, która, jak się oczekuje, stanie się główną przyczyną zgonów, a jej ofiarami będą zwłaszcza osoby szczególnie wrażliwe i słabe w krajach rozwijających się; apeluje do Komisji o bezzwłoczne opracowanie prawdziwie skutecznej strategii zdrowia publicznego;

Prawa dzieci

118. po raz kolejny zwraca uwagę na pilną potrzebę powszechnej ratyfikacji i skutecznego wdrożenia Konwencji ONZ o prawach dziecka i jej protokołów fakultatywnych, a także wzywa UE do systematycznego zasięgania opinii właściwych lokalnych i międzynarodowych organizacji zajmujących się prawami dziecka oraz podnoszenia kwestii obowiązków państw-stron w zakresie wprowadzenia konwencji w życie podczas dialogów politycznych i dotyczących praw człowieka prowadzonych z państwami trzecimi; z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację konwencji przez Sudan Południowy i Somalię; ponownie wzywa Komisję i wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawicielkę do zbadania sposobów i możliwości przystąpienia przez UE do Konwencji ONZ o prawach dziecka;

119. wzywa UE do dalszego promowania zestawu narzędzi UE-UNICEF na rzecz praw dziecka pt. „Włączanie praw dziecka do współpracy na rzecz rozwoju” za pośrednictwem swych delegatur zewnętrznych oraz do odpowiedniego przeszkolenia personelu delegatur UE w tym zakresie; podkreśla poważny problem niezarejestrowanych dzieci urodzonych z dala od kraju pochodzenia rodziców – jest to kwestia o szczególnym znaczeniu w odniesieniu do uchodźców – i apeluje do UE o podejmowanie tego tematu we wszystkich dialogach politycznych z państwami trzecimi w stosownych przypadkach; apeluje do Komisji o opracowanie polityki ochrony dzieci rodziców, którzy są przetrzymywani w więzieniach, oraz propagowanie ich ochrony na forach międzynarodowych, w celu przewyciężenia ich dyskryminacji i stygmatyzacji; podkreśla, że miliony dzieci wciąż cierpią z powodu niedożywienia i ponoszą w związku z tym nieodwracalne, długofalowe konsekwencje, prowadzące nawet do śmierci; apeluje do Komisji i społeczności międzynarodowej

Środa, 14 grudnia 2016 r.

o wprowadzenie innowacyjnych sposobów skutecznej walki z niedożywieniem, zwłaszcza wśród dzieci, przez najpełniejsze wykorzystanie całego łańcucha żywnościowego, a zatem z uwzględnieniem partnerstw publiczno-prywatnych z udziałem obywateli, a także wszystkich innych dostępnych zasobów, w szczególności mediów społecznościowych;

120. wyraża potrzebę udzielenia wsparcia międzynarodowego na rzecz poszukiwania i uwolnienia kobiet i dzieci wciąż pozostających w rękach Daisz oraz innych ugrupowań terrorystycznych i organizacji paramilitarnych, a także propagowania specjalnych programów dotyczących traktowania byłych więźniów w UE i na całym świecie; wyraża zaniepokojenie werbowaniem dzieci oraz ich uczestnictwem w działaniach o charakterze terrorystycznym i militarnym; podkreśla konieczność ustanowienia polityki dotyczącej poszukiwań oraz uwolnienia, rehabilitacji i ponownej integracji takich dzieci; kładzie nacisk na konieczność promowania polityki na rzecz rozbrojenia, rehabilitacji i ponownej integracji dzieci-żołnierzy; ponawia swój apel, aby Komisja zaproponowała kompleksową strategię na rzecz praw dziecka i plan działania na kolejne pięć lat w celu zapewnienia priorytetowego traktowania praw dziecka zarówno w zewnętrznej, jak i wewnętrznej polityce UE oraz promowania praw dziecka, w szczególności poprzez działania na rzecz zapewniania dostępu dzieci do wody, warunków sanitarnych, opieki zdrowotnej i edukacji, w tym w strefach konfliktu i obozach dla uchodźców;

Prawa osób w podeszłym wieku

121. z zadowoleniem przyjmuje cel 16 g w ramach Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019, przewidujący poprawę świadomości praw człowieka i szczególnych potrzeb osób w podeszłym wieku; wyraża obawy w związku z niekorzystnymi skutkami dyskryminacji ze względu na wiek; zwraca uwagę na szczególne wyzwania, jakich doświadczają osoby w podeszłym wieku w zakresie korzystania z przysługujących im praw człowieka, np. w odniesieniu do dostępu do ochrony socjalnej i opieki zdrowotnej; zachęca państwa członkowskie do skorzystania z obecnego przeglądu madryckiego międzynarodowego planu działania w kwestii starzenia się społeczeństw w celu opracowania mapy wykorzystania dostępnych instrumentów i zidentyfikowania ewentualnych luk; apeluje do UE i państw członkowskich o aktywne zaangażowanie się w prace otwartej grupy roboczej ONZ ds. starzenia się oraz o wzmoczenie wysiłków mających na celu ochronę i promowanie praw osób w podeszłym wieku, w tym przez rozważenie opracowania nowego instrumentu prawnego;

Prawa przysługujące lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTI)

122. jest głęboko zaniepokojony nasileniem się przemocy i dyskryminacji wobec osób LGBTI; zdecydowanie potępia odnotowane w ostatnim czasie nasilenie dyskryminacyjnych praw i przypadków przemocy wobec osób ze względu na ich orientację seksualną, tożsamość płciową i cechy płciowe, a także fakt, iż w 73 krajach homoseksualizm nadal uznawany jest za przestępstwo (a osoby LGBTI są ścigane pod zarzutem „rozwiązłości”), z których 13 ⁽¹⁾ dopuszcza karę śmierci, zaś w 20 krajach za niezgodną z prawem uważa się tożsamość transpłciową; wyraża poważne zaniepokojenie w związku z tzw. „prawami propagandowymi”, mającymi na celu ograniczenie wolności słowa i zgromadzeń osób LGBTI, a także osób popierających ich prawa; apeluje do wszystkich państw stosujących takie przepisy o ich wycofanie; zdecydowanie potępia coraz poważniejsze ograniczenia i trudne warunki działania dotyczące wolności zrzeszania się i zgromadzeń grup LGBTI i obrońców ich praw, w ramach wydarzeń i protestów, takich jak parady równości, w niektórych przypadkach przejawiające się gwałtownymi reakcjami władz wobec protestujących; ponownie podkreśla zasadniczą rolę, jaką te podstawowe prawa odgrywają w funkcjonowaniu społeczeństw demokratycznych, oraz odpowiedzialność państw za zapewnienie poszanowania takich praw i ochronę osób korzystających z tych praw; apeluje do ESDZ o nadanie priorytetowego znaczenia i stanowczości działaniom w krajach, w których dochodzi do przemocy, zabójstw, niewłaściwego traktowania oraz dyskryminacji osób LGBTI poprzez potępienie tych praktyk zgodnie z Wytycznymi UE w sprawie kary śmierci oraz wytycznymi w sprawie polityki UE dotyczącej tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, a także poprzez dalszą współpracę z Wysokim Komisarzem ONZ ds. Praw Człowieka w tej dziedzinie; podkreśla znaczenie wspierania działalności obrońców praw człowieka przysługujących osobom LGBTI przez zwiększenie wsparcia i zasobów na rzecz skutecznego programowania, przez organizację wśród ogółu społeczeństwa kampanii mających na celu zwiększenie świadomości, również finansowanych przez Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka, dotyczących dyskryminacji i przemocy doświadczanych przez osoby LGBTI, a także przez zapewnienie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych osobom, które takiego wsparcia potrzebują; wzywa delegatury Unii i właściwe instytucje do czynnego promowania tych praw i podstawowych wolności;

⁽¹⁾ (Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Nigeria, Somalia, Mauretania, Sudan, Sierra Leone, Jemen, Afganistan, Pakistan, Katar, Iran i Malediwy).

Środa, 14 grudnia 2016 r.

123. z zadowoleniem odnosi się do wytycznych Rady do Spraw Zagranicznych na rzecz promowania i ochrony wszystkich praw człowieka przysługujących osobom LGBTI, przyjętych w dniu 24 czerwca 2013 r.; wzywa ESDZ i Komisję, by dążyły do bardziej strategicznego i systematycznego wdrażania wytycznych, w tym przez zwiększanie świadomości i szkolenia dla pracowników UE w państwach trzecich, w celu skutecznego poruszania kwestii praw osób LGBTI w dialogach politycznych i dotyczących praw człowieka prowadzonych z państwami trzecimi oraz na wielostronnych forach; podkreśla znaczenie powszechnego udostępnienia osobom LGBTI Wytycznych UE na rzecz promowania i ochrony wszystkich praw człowieka; apeluje o konkretne działania poprawiające spójność wewnętrznej i zewnętrznej polityki UE w zakresie praw osób LGBTI;

124. zachęca instytucje UE i państwa członkowskie, aby w dalszym ciągu przyczyniały się do podejmowania refleksji na temat uznawania małżeństw lub związków cywilnych osób tej samej płci za kwestię praw politycznych, społecznych i ludzkich oraz obywatelskich; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że coraz większa liczba państw szanuje prawo do założenia rodziny poprzez małżeństwo, związek partnerski i adopcję bez dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania wniosków dotyczących wzajemnego uznawania takich związków i rodzin osób tej samej płci w całej UE w celu zapewnienia równego traktowania pod względem zatrudnienia, swobodnego przemieszczania się, opodatkowania i zabezpieczenia społecznego, a zarazem ochrony dochodów rodzin oraz dzieci;

Prawa ludów tubylczych i osób należących do mniejszości

125. z głębokim zaniepokojeniem zauważa, że ludy tubylcze nadal są szczególnie zagrożone dyskryminacją oraz szczególnie narażone na zmiany i zaburzenia polityczne, gospodarcze, środowiskowe i związane z zatrudnieniem; zauważa, że większość przedstawicieli tych ludów żyje poniżej progu ubóstwa oraz ma niewielki dostęp do politycznej reprezentacji i procesu podejmowania decyzji, co jest sprzeczne z przysługującym im prawem dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody, gwarantowanym na mocy Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ i uznawanym na mocy Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju z 2005 r.; wyraża szczególne zaniepokojenie doniesieniami o rozpowszechnionych i coraz częstszych naruszeniach praw człowieka ludów tubylczych, takich jak prześladowania, arbitralne aresztowania i zabójstwa obrońców praw człowieka, przymusowe przesiedlenia, zawłaszczanie ziemi i naruszenia, jakich dopuszczają się przedsiębiorstwa;

126. z głębokim zaniepokojeniem zauważa, że ludy tubylcze są szczególnie dotknięte naruszeniami praw człowieka związanymi z wydobywaniem zasobów; wzywa Komisję i ESDZ do wspierania rygorystycznych przepisów prawnych i inicjatyw mających na celu zapewnienie przejrzystości i dobrego zarządzania w przemyśle wydobywczym i innych sektorach zasobów naturalnych, które szanują dobrowolną, uprzednią i świadomą zgodę ludności tubylczej oraz Deklarację praw ludów tubylczych ONZ; apeluje do delegatur UE o pogłębianie dialogu z ludami tubylczymi w terenie, aby zidentyfikować naruszenia praw człowieka i im zapobiegać;

127. podkreśla, że społeczności mniejszości mają szczególne potrzeby, a we wszystkich obszarach życia gospodarczego, społecznego, politycznego i kulturalnego należy propagować pełną i rzeczywistą równość między osobami należącymi do mniejszości a osobami należącymi do większości; wzywa Komisję, by uważnie śledziła w ramach całego procesu rozszerzenia wdrażanie przepisów chroniących prawa osób należących do mniejszości;

Prawa osób dotkniętych dyskryminacją o podłożu kastowym

128. potępia ciągle naruszenia praw człowieka popełniane wobec ludzi cierpiących z powodu segregacji kastowej i dyskryminacji o podłożu kastowym, w tym odmowy równego traktowania, dostępu do systemu prawnego i zatrudnienia, ciągłej segregacji i wynikających z podziałów kastowych barier, które uniemożliwiają rozwój oraz korzystanie z podstawowych praw człowieka; jest głęboko zaniepokojony alarmującą liczbą brutalnych ataków o podłożu kastowym na dalitów oraz zinstytucjonalizowaną dyskryminacją charakteryzującą się bezkarnością; ponawia swój apel o opracowanie unijnej polityki w zakresie dyskryminacji o podłożu kastowym oraz wzywa UE, by korzystała z każdej możliwości do wyrażenia poważnego zaniepokojenia takimi przejawami dyskryminacji;

Międzynarodowy Trybunał Karny (MTK) / sprawiedliwość okresu przejściowego

129. przypomina o powszechnym charakterze działań MTK i ponownie wyraża pełne poparcie dla jego prac; podkreśla znaczenie roli MTK na rzecz położenia kresu bezkarności sprawców najpoważniejszych zbrodni będących przedmiotem zainteresowania wspólnoty międzynarodowej oraz zagwarantowania sprawiedliwości ofiarom zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości i ludobójstwa; pozostaje czujny wobec wszelkich prób podważenia legitymacji MTK lub jego niezawisłości;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

130. przypomina o swojej rezolucji z dnia 4 lutego 2016 r. wzywającej członków Rady Bezpieczeństwa ONZ do poparcia koncepcji zwrócenia się przez Radę Bezpieczeństwa do MTK, tak aby możliwe było zbadanie zbrodni popełnionych w Iraku i Syrii przez tzw. ISIS/Daisz na chrześcijanach (Chaldejczykach/Syryjczykach/Asyryjczykach), jazydach oraz innych mniejszościach religijnych i etnicznych;

131. z zadowoleniem przyjmuje deklarację Ukrainy, w której zaakceptowała ona jurysdykcję MTK w zakresie zbrodni popełnionych w tym kraju od dnia 20 lutego 2014 r., gdyż deklaracja ta umożliwiła prokuratorowi MTK zbadanie, czy Trybunał może przeprowadzić dochodzenie w sprawie nadużyć popełnionych w trakcie trwającego konfliktu zbrojnego, nawet jeśli Ukraina wciąż nie jest państwem członkowskim MTK;

132. z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady w sprawie wsparcia UE dla sprawiedliwości okresu przejściowego oraz unijne ramy polityki dotyczące wsparcia sprawiedliwości okresu przejściowego, zauważając, że UE jest pierwszą organizacją regionalną, która przyjęła taką politykę; wzywa UE, jej państwa członkowskie oraz specjalnych przedstawicieli do aktywnego wspierania MTK, wykonywania jego orzeczeń i zwalczania bezkarności sprawców przestępstw określonych w statucie rzymskim oraz wyraża głębokie zaniepokojenie wobec faktu, iż wiele nakazów aresztowania nadal nie zostało wykonanych; wzywa UE i jej państwa członkowskie do współpracy z Trybunałem oraz dalszego zapewniania zdecydowanego wsparcia dyplomatycznego i politycznego na rzecz zacieśnienia i rozszerzenia stosunków między MTK i ONZ, w szczególności w kontekście Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także do podjęcia działań na rzecz zapobiegania i skutecznego reagowania na przypadki braku współpracy z MTK; ponownie wzywa UE do przyjęcia wspólnego stanowiska w sprawie zbrodni agresji oraz poprawek z Kampali, a także wzywa państwa członkowskie do dostosowania ustawodawstwa krajowego do definicji zawartych w poprawkach z Kampali oraz co zacieśnienia współpracy z Trybunałem; ubolewa nad faktem, że niektóre kraje okazują brak poszanowania dla MTK, wycofując się lub grożąc wycofaniem z jego jurysdykcji;

133. ponawia swój apel dotyczący utworzenia stanowiska specjalnego przedstawiciela UE ds. międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości i międzynarodowego prawa humanitarnego, tak aby nadać tym kwestiom należne znaczenie i widoczność, zapewnić skuteczną realizację unijnego programu oraz uwzględnić zobowiązania UE do walki z bezkarnością i wspierać misje MTK we wszystkich politykach zewnętrznych UE;

134. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zapewnienia MTK odpowiedniego finansowania i wzmocnienia wsparcia na rzecz międzynarodowych systemów sądownictwa karnego, w tym sprawiedliwości okresu przejściowego;

Międzynarodowe prawo humanitarne

135. potępia brak poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego i wyraża głębokie zaniepokojenie alarmującym wzrostem liczby szkód pobocznych w konfliktach zbrojnych prowadzonych na całym świecie oraz śmiertelnych ataków na szpitale, szkoły, konwoje humanitarne i inne cele cywilne; wyraża poważne zaniepokojenie z powodu nasilającego się oddziaływania czynów podmiotów niepaństwowych w konfliktach na całym świecie oraz apeluje do UE, by aktywnie wykorzystywała wszystkie dostępne jej instrumenty w celu zwiększenia zgodności działań podmiotów państwowych i niepaństwowych z międzynarodowym prawem humanitarnym; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE i państwa członkowskie zobowiązały się wobec Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża, że zdecydowanie poprą ustanowienie skutecznego mechanizmu zapewnienia przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, i wzywa jednocześnie wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do przedstawienia Parlamentowi celów i strategii prowadzącej do wypełnienia tego zobowiązania; wzywa społeczność międzynarodową do zwołania międzynarodowej konferencji w celu opracowania nowego międzynarodowego mechanizmu śledzenia i gromadzenia danych oraz upubliczniania naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym ataków na szpitale, pracowników medycznych i karetki pogotowia; uważa, że taki mechanizm powinien opierać się na istniejącym mechanizmie w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych (CAAC); zwraca się do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel o coroczne przedstawianie publicznego wykazu domniemych sprawców ataków na szkoły i szpitale w celu określenia odpowiednich działań UE na rzecz położenia kresu takim atakom;

136. ubolewa nad tym, że siedem państw członkowskich nadal nie ratyfikowało Konwencji o broni kasetowej; wzywa UE i państwa członkowskie do wsparcia globalnego zakazu używania fosforu białego, w szczególności przez zawarcie nowego protokołu do konwencji w sprawie pewnych broni konwencjonalnych zakazującego użycia takiej broni;

137. wzywa państwa członkowskie do ratyfikacji podstawowych instrumentów międzynarodowego prawa humanitarnego oraz innych właściwych instrumentów prawnych mających wpływ na międzynarodowe prawo humanitarne; potwierdza znaczenie wytycznych UE w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego oraz ponawia swój apel do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel i ESDZ o przegląd wdrożenia tych wytycznych w świetle tragicznych wydarzeń na Bliskim Wschodzie, zwłaszcza w związku z rozpowszechnioną i systematyczną bezkarnością za poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa dotyczącego praw człowieka; apeluje do UE o wspieranie inicjatyw mających na celu rozpowszechnianie wiedzy o międzynarodowym prawie humanitarnym i dobrych praktykach w zakresie jego stosowania oraz wzywa UE, by wykorzystywała wszelkie dostępne narzędzia dwustronne, aby efektywnie propagować przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego przez jej partnerów, w tym za pośrednictwem dialogu politycznego; ponawia swój apel do państw członkowskich, by dołączyły do

Środa, 14 grudnia 2016 r.

międzynarodowych działań na rzecz zapobiegania atakom na szkoły oraz ich wykorzystywaniu do celów wojskowych przez siły zbrojne, czego wyrazem powinno być poparcie deklaracji w sprawie bezpiecznych szkół mającej na celu wspieranie działań zmierzających do położenia kresu częstym atakom wojskowym na szkoły w czasie konfliktu zbrojnego;

138. wzywa społeczność międzynarodową do zwołania międzynarodowej konferencji, tak aby zwiększyć skuteczność zasad międzynarodowego prawa humanitarnego;

139. ponownie wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do podjęcia inicjatywy ukierunkowanej na nałożenie embarga EU na dostawy broni do krajów, które zostały oskarżone o poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego, w szczególności ze względu na umyślne ataki na infrastrukturę cywilną; podkreśla, że dalsze zezwalanie na sprzedaż broni takim krajom stanowi naruszenie wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r.; wzywa państwa członkowskie, by rozważyły przyjęcie więźniów z Guantanamo w UE; podkreśla potrzebę jak najpilniejszego zamknięcia więzienia w zatoce Guantanamo;

Wolność myśli, sumienia i religii lub przekonań

140. zgodnie z art. 10 TFUE potępia wszelkie akty przemocy, prześladowania, nietolerancji i dyskryminacji ze względu na ideologię, religię lub przekonania; wyraża poważne zaniepokojenie ciągłymi doniesieniami o przemocy, prześladowaniach, nietolerancji i dyskryminacji wobec mniejszości religijnych i wyznaniowych na świecie; podkreśla, że prawo do wolności myśli, sumienia, religii lub przekonań jest prawem podstawowym, powiązane z innymi prawami człowieka i podstawowymi wolnościami, obejmującym prawo do wiary lub niewiary, prawo do praktykowania lub niepraktykowania jakichkolwiek religii lub przekonań oraz prawo do przyjęcia, zmiany i porzucenia lub powrotu do wybranej przez siebie wiary, zgodnie z art. 18 Powszechnej deklaracji praw człowieka i art. 9 europejskiej konwencji praw człowieka; wzywa UE i państwa członkowskie, by włączyły się w debatę polityczną na temat zniesienia przepisów zakazujących bluźnierstwa; wzywa UE i państwa członkowskie do zapewnienia poszanowania i ochrony mniejszości na całym świecie, w tym na Bliskim Wschodzie, gdzie mniejszości jazydów, chrześcijan, muzułmanów i ateistów prześladowane są przez Daisz i inne grupy terrorystyczne; ubolewa nad instrumentalizacją religii lub przekonań do celów terrorystycznych;

141. popiera zobowiązanie UE do propagowania prawa do wolności religii lub przekonań na forach międzynarodowych i regionalnych, w tym na forum ONZ, OBWE, Rady Europy i innych mechanizmów regionalnych, oraz zachęca UE do kontynuacji prac nad przyjęciem corocznej rezolucji ONZ w sprawie wolności religii lub przekonań i wspierania mandatu Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Wolności Religii lub Przekonań; zachęca wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel oraz ESDZ do zaangażowania się w stały dialog z organizacjami pozarządowymi, grupami religijnymi lub światopoglądowymi oraz przywódcami religijnymi;

142. w pełni popiera praktykę UE polegającą na przyjmowaniu roli lidera podczas prac nad rezolucjami tematycznymi Rady Praw Człowieka ONZ i Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie wolności religii i przekonań oraz zachęca UE do wspierania mandatu Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Wolności Religii lub Przekonań, wzywa też kraje, które obecnie nie dopuszczają do wizyt Specjalnego Sprawozdawcy ONZ ds. Wolności Religii lub Przekonań, aby na nie zezwoliły;

143. wzywa UE do wzmocnienia istniejących instrumentów i przyjęcia nowych, zgodnych z jej mandatem, w celu zapewnienia skutecznej ochrony mniejszości religijnych na całym świecie;

144. domaga się podjęcia konkretnych działań służących skutecznemu wdrożeniu wytycznych UE w sprawie propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań, w tym: systematycznych i spójnych szkoleń dla personelu UE w głównych siedzibach i w delegaturach; sprawozdawczości w zakresie sytuacji w danych krajach i regionach; zaangażowania w ścisłą współpracę z podmiotami lokalnymi, zwłaszcza z przywódcami grup religijnych i światopoglądowych;

145. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w niektórych częściach świata sytuacja społeczności religijnych lub światopoglądowych jest zagrożona, a całe społeczności religijne znikają lub są zmuszane do ucieczki;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

146. podkreśla, że obecnie chrześcijanie stanowią grupę religijną, która jest najbardziej nękana i zastraszana w większości krajów świata, w tym w Europie, gdzie chrześcijańscy uchodźcy stale doświadczają prześladowań ze względów religijnych, i że niektóre z najstarszych społeczności chrześcijańskich na świecie są zagrożone wyginięciem, zwłaszcza w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie;

147. zachęca społeczność międzynarodową i UE do ochrony mniejszości oraz ustanowienia stref bezpieczeństwa; wzywa do uznania mniejszości etnicznych i religijnych zamieszkujących obszary, w których w przeszłości miały one silną pozycję i gdzie żyły wspólnie w pokojowych stosunkach – na przykład w Górach Sindzar (jazydzi) i na terenie równiny Niniwy (ludność chaldejska, syryjska i asyryjska) – oraz do zapewnienia im możliwości samodzielnego zarządzania i ochrony; wzywa do udzielenia specjalnej pomocy na rzecz zachowania (masowych) grobów na obszarach bieżących lub niedawnych konfliktów w celu dokonania ekshumacji i analizy kryminalistycznej ludzkich szczątków znajdujących się w tych grobach z myślą o zapewnieniu godnego pochówku szczątków ofiar lub wydania ich rodzinom; apeluje o ustanowienie specjalnego funduszu, który pomógłby finansować inicjatywy na rzecz zabezpieczania dowodów, aby umożliwić przeprowadzenie śledztwa i ściganie rzekomych zbrodni przeciwko ludzkości; wzywa UE i jej państwa członkowskie do pilnego powołania grupy ekspertów mających za zadanie zebranie wszelkich dowodów na dokonywane obecnie zbrodnie międzynarodowe, w tym zbrodnie ludobójstwa i wymierzone w mniejszości religijne i etniczne, w każdym miejscu na świecie, w tym zabezpieczanie masowych grobów na obszarach trwających lub niedawnych konfliktów, w celu przygotowania do międzynarodowego ścigania sprawców tych zbrodni;

Wolność słowa w internecie i poza nim oraz w mediach audiowizualnych i innych

148. podkreśla, że prawa człowieka i podstawowe wolności są powszechne i muszą być chronione na całym świecie, niezależnie od tego, w jakiej formie się wyrażają;

149. podkreśla znaczenie wolności słowa, niezależności mediów i pluralizmu jako podstawowych elementów budowania demokracji oraz potrzebę wzmocnienia pozycji obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w zapewnianiu przejrzystości i rozliczalności w sektorze publicznym;

150. wyraża zaniepokojenie z powodu coraz częstszych aresztowań i prób zastraszenia dziennikarzy w wielu krajach oraz podkreśla, że takie praktyki poważnie szkodzą wolności prasy; wzywa UE i społeczność międzynarodową do ochrony niezależnych dziennikarzy i blogerów, ograniczania przepaści cyfrowej oraz ułatwiania nieograniczonego dostępu do informacji i komunikacji, a także nieocenzurowanego dostępu do internetu (wolności cyfrowej);

151. wyraża poważne zaniepokojenie upowszechnianiem i zwiększeniem zasięgu technologii monitorowania, nadzoru, cenzury i filtrowania, które stanowią rosnące zagrożenie dla praw człowieka i działaczy na rzecz demokracji w państwach autokratycznych;

152. zdecydowanie potępia szycany w internecie, z jakimi coraz częściej spotykają się obrońcy praw człowieka, w tym naruszenia bezpieczeństwa danych przez konfiskaty sprzętu, zdalny nadzór i wycieki danych; potępia praktykę nadzoru elektronicznego i ataki hakerów mające na celu gromadzenie informacji, które mogą być wykorzystywane w procesach sądowych lub kampaniach zniesławiających, a także w procesach o zniesławienie;

153. zdecydowanie potępia kontrolowanie przez władze internetu, mediów i środowisk akademickich, narastające zastraszanie, nękanie i arbitralne aresztowania obrońców praw człowieka, prawników i dziennikarzy;

154. potępia ograniczenia w zakresie komunikacji cyfrowej, w tym zamykanie stron internetowych i blokowanie kont osobistych przez systemy autorytarne w celu ograniczenia wolności słowa oraz stosowane jako środki tłumienia społeczeństwa obywatelskiego; apeluje do UE i państw członkowskich o publiczne potępienie reżimów, które ograniczają komunikację cyfrową krytyków władzy i opozycji;

155. podkreśla znaczenie wspierania nieograniczonego dostępu do internetu we wszystkich formach kontaktu z państwami trzecimi, w tym w ramach negocjacji akcesyjnych, negocjacji handlowych, dialogów dotyczących praw człowieka i kontaktów dyplomatycznych, a także jak najszerszego udostępniania informacji na temat praw człowieka i demokracji ludziom na całym świecie;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

156. wyraża zaniepokojenie szerzącą się mową nienawiści, zwłaszcza w mediach społecznościowych; wzywa Komisję do zaangażowania przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, tak aby ich poglądy były uwzględniane w negocjacjach dotyczących kodeksów postępowania; zdecydowanie potępia rozpowszechnianie mowy nienawiści nawołującej do przemocy i terroru;

157. wzywa do udzielania większego wsparcia w obszarach propagowania wolności mediów, ochrony niezależnych dziennikarzy, blogerów i demaskatorów, ograniczania przepaści cyfrowej oraz ułatwiania nieograniczonego dostępu do informacji i komunikacji, a także gwarantowania nieocenzurowanego dostępu do internetu (wolność cyfrowa);

158. wzywa do aktywnego rozwijania i rozpowszechniania technologii, które pomagają chronić prawa człowieka i ułatwiają obywatelom korzystanie z praw i wolności cyfrowych, chroniąc ich bezpieczeństwa i prywatności;

159. wzywa UE, by przyjęła darmowe otwarte oprogramowanie oraz by zachęcała do tego inne podmioty, ponieważ tego typu oprogramowanie zapewni większe bezpieczeństwo i większe poszanowanie praw człowieka;

160. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poruszania kwestii wolności słowa w internecie, wolności cyfrowych oraz znaczenia wolnego i otwartego internetu na wszystkich forach międzynarodowych, w tym Forum Zarządzania Internetem ONZ, grupy G-8, grupy G-20, OBWE i Rady Europy;

Zwalczanie terroryzmu

161. ponownie jednoznacznie potępia terroryzm oraz wyraża pełne poparcie dla działań ukierunkowanych na likwidację organizacji terrorystycznych, w szczególności Daisz, stanowiącej wyraźne zagrożenie dla bezpieczeństwa regionalnego i międzynarodowego, przypominając jednocześnie, że działania te powinny zawsze w pełni respektować międzynarodowe prawa człowieka; popiera wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa nr 2178 (2014) dotyczącej zwalczania zagrożeń powodowanych przez zagranicznych bojowników terrorystycznych oraz madryckich zasad przewodnich w sprawie zahamowania napływu zagranicznych bojowników terrorystycznych;

162. przypomina, że Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji podkreśla znaczenie włączenia poszanowania wolności opinii i jej wyrażania do strategii politycznych na rzecz rozwoju oraz programów dotyczących terroryzmu, w tym wykorzystania technologii monitoringu cyfrowego; podkreśla, że państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystywać istniejące instrumenty, aby zwalczać radykalizację wśród europejskich obywateli, oraz powinny opracować skuteczne programy przeciwstawienia się działaniom propagandowym i metodom rekrutacji stosowanym przez terrorystów i ekstremistów, zwłaszcza w internecie, a także zapobiegania radykalizacji; podkreśla, że pilnie potrzebne są skoordynowane działania na szczeblu UE, i apeluje do państw członkowskich o współpracę w szczególności wrażliwych obszarach, zwłaszcza takich jak wymiana informacji, w tym informacji wywiadowczych;

163. wzywa UE do dalszej współpracy z ONZ w przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, m.in. poprzez wykorzystanie istniejących mechanizmów w celu identyfikowania terrorystów i organizacji terrorystycznych oraz do wzmocnienia mechanizmów zamrażania aktywów na całym świecie, przy jednoczesnym zachowaniu międzynarodowych standardów sprawiedliwości proceduralnej i praworządności; apeluje do Komisji i państw członkowskich o skuteczne i pilne poruszenie tej kwestii w kontaktach z państwami, które finansują lub wspierają organizacje terrorystyczne bądź umożliwiają swoim obywatelom takie działania;

Kara śmierci

164. przypomina stanowisko UE dotyczące zerowej tolerancji dla kary śmierci oraz przypomina swój wyrażany od dawna sprzeciw wobec kary śmierci, tortur i okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania oraz karania w każdym przypadku i we wszystkich okolicznościach;

165. z zadowoleniem przyjmuje zniesienie kary śmierci na Fidżi, w Surinamie, Mongolii oraz w amerykańskim stanie Nebraska;

166. jest głęboko zaniepokojony przywróceniem egzekucji w niektórych państwach w ostatnich latach; ubolewa, że w kolejnych państwach przywódcy polityczni rozważają ponowne wprowadzenie kary śmierci; wyraża głębokie zaniepokojenie udokumentowanym wzrostem liczby wyroków śmierci wydanych na całym świecie w 2015 r., w szczególności w Arabii Saudyjskiej, Chinach, Egipcie, Iranie, Nigerii i Pakistanie; przypomina władzom tych państw, że są one stronami Konwencji o prawach dziecka, która bezwzględnie zakazuje stosowania kary śmierci za przestępstwa popełnione przez osoby poniżej 18. roku życia;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

167. jest szczególnie zaniepokojony rosnącą liczbą wyroków śmierci zapadających w procesach masowych, bez gwarancji przestrzegania minimalnych standardów sprawiedliwego procesu wymaganych na mocy prawa międzynarodowego;

168. stanowczo potępia rosnącą liczbę przypadków orzekania kar śmierci za przestępstwa związane z narkotykami oraz wzywa do niestosowania kary śmierci i egzekucji pozasądowych za tego typu przestępstwa;

169. apeluje do tych państw, które zniosły karę śmierci lub wprowadziły długoletnie moratorium na jej wykonywanie, o wypełnienie swoich zobowiązań i nieprzywracanie kary śmierci; wzywa UE do dalszego wykorzystywania współpracy i dyplomacji na wszelkich możliwych forach na całym świecie w celu przeciwstawiania się karze śmierci, przy jednoczesnym dążeniu do zapewnienia pełnego poszanowania prawa do rzetelnego procesu sądowego w odniesieniu do każdej osoby, której grozi egzekucja; podkreśla znaczenie dalszego monitorowania przez UE warunków wykonywania egzekucji w krajach, w których wciąż obowiązuje kara śmierci, aby zadbać o to, że lista skazanych na śmierć jest podawana do wiadomości publicznej, a ciała są wydawane rodzinom;

170. podkreśla znaczenie utrzymania wyraźnej polityki UE na rzecz całkowitego zniesienia kary śmierci na świecie, zgodnie z treścią zmienionych Wytycznych UE w sprawie kary śmierci z 2013 r., oraz dalszego opowiadania się przeciw karze śmierci; wzywa UE do podejmowania dalszych wysiłków na rzecz całkowitego zniesienia kary śmierci oraz opracowania nowych sposobów prowadzenia kampanii w tym zakresie, a także do wspierania działań w ramach EIDHR, których celem jest zapobieganie wymierzaniu kary śmierci lub egzekucjom; wzywa delegatury UE do dalszego organizowania kampanii na rzecz podnoszenia świadomości w tym obszarze;

Zwalczanie tortur i niewłaściwego traktowania

171. wyraża głębokie zaniepokojenie dalszym wykorzystywaniem tortur i niewłaściwego traktowania osób zatrzymanych, między innymi w celu wymuszenia zeznań stosowanych następnie w postępowaniach karnych, które w sposób oczywisty nie spełniają międzynarodowych standardów sprawiedliwości;

172. ubolewa nad faktem powszechnego wykorzystywania tortur i niewłaściwego traktowania wobec członków społeczeństwa o odmiennych poglądach w celu ich uciszenia, a także wobec grup szczególnie wrażliwych, takich jak mniejszości etniczne, językowe i religijne, osoby LGBTI, kobiety, dzieci, osoby ubiegające się o azyl i migranci;

173. bezwzględnie potępia tortury i przypadki niewłaściwego traktowania dokonywane przez Dais i inne organizacje terrorystyczne lub paramilitarne; wyraża swoją solidarność z rodzinami i społecznościami wszystkich ofiar takiej przemocy; potępia praktyki stosowane przez Dais i inne organizacje terrorystyczne lub paramilitarne, polegające na dyskryminacji i prześladowaniu grup mniejszościowych; wzywa UE, jej państwa członkowskie oraz społeczność międzynarodową do zwiększenia wysiłków na rzecz zaspokojenia pilnej potrzeby skutecznego zapobiegania dalszym cierpieniom;

174. wyraża głębokie zaniepokojenie warunkami osadzania w więzieniach i stanem więzień w niektórych krajach; uważa, że należy zwalczać wszelkie formy tortur i niewłaściwego traktowania stosowane wobec więźniów, w tym również tortury psychiczne, a także zintensyfikować działania w celu zapewnienia zgodności z odnośnym prawem międzynarodowym, zwłaszcza jeżeli chodzi o dostęp do opieki zdrowotnej i leków; zdecydowanie potępia przypadki łamania tego prawa i uważa, że odmowa leczenia osób osadzonych, zwłaszcza w przypadku chorób takich jak żółtaczka i HIV, jest równoznaczna z nieudzieleniem pomocy;

175. w świetle ciągłych doniesień o powszechnej praktyce stosowania egzekucji pozasądowych, tortur i niewłaściwego traktowania na całym świecie wzywa ESDZ do zwiększenia wysiłków UE, na wszelkich poziomach prowadzonego dialogu i na wszelkich forach, na rzecz walki ze stosowaniem egzekucji pozasądowych, tortur i innych form niewłaściwego traktowania, zgodnie z wytycznymi w sprawie polityki UE wobec państw trzecich dotyczącej tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania;

176. wzywa ESDZ do dalszego, systematycznego podnoszenia kwestii stosowania tortur i niewłaściwego traktowania w dialogach politycznych i dotyczących praw człowieka prowadzonych z danymi państwami, jak również w oświadczeniach publicznych, a także wzywa delegatury UE oraz ambasady państw członkowskich w terenie do monitorowania przypadków tortur i niewłaściwego traktowania oraz podejmowania konkretnych działań w celu ich pełnej eliminacji, obserwowania powiązanych postępowań karnych oraz wykorzystywania wszelkich dostępnych im instrumentów na rzecz niesienia pomocy osobom, których te przypadki dotyczą;

Środa, 14 grudnia 2016 r.

Bezzałogowe statki powietrzne

177. wyraża poważne zaniepokojenie stosowaniem uzbrojonych dronów poza międzynarodowymi ramami prawnymi; wzywa państwa członkowskie do określenia jasnej polityki i stanu prawnego uzbrojonych bezzałogowych statków powietrznych oraz ponawia apel o zajęcie przez UE wspólnego stanowiska dotyczącego wykorzystywania uzbrojonych dronów, szanującego prawa człowieka i międzynarodowe prawo humanitarne oraz podejmującego takie kwestie jak ramy prawne, proporcjonalność, rozliczalność, ochrona ludności cywilnej i przejrzystość; ponownie wzywa UE do zakazania opracowywania, produkcji i stosowania w pełni autonomicznej broni, która umożliwi przeprowadzanie ataków bez interwencji człowieka; wzywa UE do wyrażenia sprzeciwu wobec pozasądowych ukierunkowanych egzekucji i do zakazania tej praktyki, a także do podejmowania odpowiednich działań, zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi zobowiązaniami prawnymi, w przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, by zakładać, że osoba fizyczna lub prawna podlegająca jej jurysdykcji może być powiązana z bezprawnymi ukierunkowanymi zabójstwami za granicą; wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel, państwa członkowskie i Radę do objęcia uzbrojonych bezzałogowych statków powietrznych i w pełni autonomicznej broni właściwymi europejskimi i międzynarodowymi mechanizmami rozbrojenia i kontroli zbrojeń, a także wzywa państwa członkowskie, by przystąpiły do tych mechanizmów i je wzmacniały; wzywa UE do zapewnienia większej przejrzystości i rozliczalności ze strony państw członkowskich UE, a zwłaszcza państw trzecich, w zakresie stosowania uzbrojonych bezzałogowych statków powietrznych, jeżeli chodzi o podstawę prawną ich stosowania i odpowiedzialność operacyjną, do umożliwienia kontroli sądowej ataków przy użyciu dronów oraz do zapewnienia ofiarom bezprawnych ataków skutecznego dostępu do środków odwoławczych;

178. podkreśla zakaz UE dotyczący opracowywania, produkcji i stosowania w pełni autonomicznej broni, która umożliwi przeprowadzanie ataków bez interwencji człowieka; wzywa UE, by przeciwstawiła się praktyce bezprawnych ukierunkowanych zabójstw oraz zakazała tej praktyki;

179. wzywa Komisję do odpowiedniego informowania Parlamentu na temat wykorzystania środków pieniężnych UE w zakresie wszelkich projektów prac badawczo-rozwojowych związanych z budową bezzałogowych statków powietrznych do celów cywilnych i wojskowych; wzywa do przeprowadzenia analizy oddziaływania przyszłych projektów rozwoju dronów na prawa człowieka;

180. podkreśla, że wpływ technologii na poprawę przestrzegania praw człowieka powinien być uwzględniany w polityce i programach UE, aby propagować ochronę praw człowieka oraz zasady demokracji, praworządności, dobrych rządów, jak również pokojowe rozwiązywanie konfliktów;

Wsparcie na rzecz demokracji i wyborów oraz misje obserwacji wyborów

181. przypomina, że otwarta przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego, wolności słowa, zgromadzeń i stowarzyszenia się oraz właściwe poszanowanie praworządności stanowią kluczowe elementy sprawiedliwych i demokratycznych wyborów; apeluje do UE o zapewnienie, aby lokalne organizacje pozarządowe miały możliwość zgodnego z prawem obserwowania i monitorowania wyborów; podkreśla, że korupcja stanowi zagrożenie dla równego korzystania z praw człowieka i podważa procesy demokratyczne; uważa, że UE powinna podkreślać znaczenie uczciwości, rozliczalności i właściwego zarządzania sprawami publicznymi we wszystkich dialogach z państwami trzecimi zgodnie z konwencją ONZ przeciwko korupcji; przypomina, że UE powinna utrzymać swoje zobowiązanie wobec partnerów, szczególnie w swoim sąsiedztwie, w zakresie wspierania reform gospodarczych, społecznych i politycznych, ochrony praw człowieka oraz wspierania budowania praworządności, jako że są to najlepsze sposoby umacniania porządku międzynarodowego i zapewnienia stabilności jej sąsiedztwa; podkreśla w związku z tym, że przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa stanowił okazję do przypomnienia o podstawowych celach Unii, jakimi są obrona uniwersalnych wartości i propagowanie praw człowieka; przypomina, że doświadczenia zdobyte przez UE, polityków, środowisko akademickie, media, organizacje pozarządowe i społeczeństwo obywatelskie oraz wnioski wyciągnięte z przemian demokratycznych w ramach polityki rozszerzenia i sąsiedztwa mogłyby również w pozytywny sposób przyczynić się do wskazania najlepszych praktyk, które mogłyby zostać zastosowane do wspierania i konsolidowania innych procesów demokratyzacji na całym świecie; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje działalność Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji oraz unijnych programów na rzecz wsparcia organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza EIDHR;

182. zaleca, aby UE opracowała bardziej kompleksowe podejście do procesów demokratycznych, jako że obserwacja wyborów stanowi tylko jeden wymiar dłuższego i szerszego cyklu; przypomina, iż proces przemian politycznych i demokratyzacji może być zrównoważony i udany tylko wówczas, gdy towarzyszy mu poszanowanie praw człowieka oraz równy dostęp do procesów demokratycznych dla kobiet, osób niepełnosprawnych i innych zmarginalizowanych grup, wsparcie wymiaru sprawiedliwości, przejrzystość, rozliczalność, pojednanie, praworządność, rozwój gospodarczo-społeczny, walka ze skrajnym ubóstwem i powołanie instytucji demokratycznych; podkreśla, że walka z korupcją w krajach przechodzących proces demokratyzacji powinna stanowić priorytet UE, ponieważ zjawisko to utrudnia ochronę

Środa, 14 grudnia 2016 r.

i propagowanie dobrych rządów, wspiera przestępczość zorganizowaną i wiąże się z oszustwami wyborczymi;

183. z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa i przypomina, że według TUE stosunki UE z państwami sąsiednimi muszą opierać się na wartościach Unii, obejmujących prawa człowieka i demokrację; podkreśla, że wnoszenie wkładu w stabilizację sąsiedztwa oraz propagowanie demokracji, praworządności, dobrych rządów i praw człowieka wzajemnie się uzupełniają;

184. podkreśla, że UE powinna nadal wspierać demokratyczne i skuteczne instytucje działające w dziedzinie praw człowieka oraz społeczeństwo obywatelskie w krajach sąsiadujących; w tym kontekście z zadowoleniem odnotowuje stałe zaangażowanie Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji we wschodnim i południowym sąsiedztwie UE w zakresie promocji poszanowania podstawowych praw i wolności oraz zasad demokracji;

185. podkreśla, że unijna polityka rozszerzenia jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi służących wzmocnieniu poszanowania zasad demokracji i praw człowieka; apeluje do Komisji o dalsze wspieranie wzmocnienia demokratycznej kultury politycznej, poszanowania praworządności, niezależności mediów i sądownictwa oraz walki z korupcją w krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących;

186. wzywa Komisję i ESDZ do dalszego zapewniania pełnego wsparcia bieżących procesów demokratycznych w państwach trzecich, jak również politycznego dialogu między partiami rządzącymi i opozycyjnymi a społeczeństwem obywatelskim; podkreśla znaczenie spójnego monitorowania zaleceń misji obserwacji wyborów jako element wysiłków UE na rzecz wspierania demokracji oraz krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka w danych państwach; wzywa do ściślejszej koordynacji i współpracy między Parlamentem a Komisją/ESDZ w celu zapewnienia, by wdrażanie tych zaleceń było monitorowane, podobnie jak sposób wykorzystania ukierunkowanej pomocy finansowej i technicznej UE; wzywa Komisję do przedstawienia ogólnej oceny procesów monitorowania wyborów;

187. wzywa Radę i ESDZ, aby w części geograficznej rocznego sprawozdania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie zawarły odrębny rozdział poświęcony kwestii wdrażania zaleceń przyjętych w następstwie misji obserwacji wyborów w danych krajach; przypomina zawarte w planie działania zobowiązanie ESDZ, Komisji i państw członkowskich do bardziej zdecydowanego i konsekwentnego zaangażowania się we współpracę w państwach trzecich z organami wyborczymi, instytucjami parlamentarnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w celu przyczyniania się do wzmocnienia ich pozycji, a tym samym do umocnienia procesów demokratycznych;

188. apeluje do Komisji, aby jej działalność związana z wyborami, polegająca na obserwacji i wsparciu, była połączona z podobnym wsparciem dla innych ważnych podmiotów w ramach systemu demokratycznego, takich jak partie polityczne, parlamenty, władze lokalne, niezależne media i społeczeństwo obywatelskie;

189. wzywa UE do dalszej pracy na rzecz określenia najlepszych praktyk w tej dziedzinie, w tym w kontekście działań na rzecz zapobiegania konfliktom oraz mediacji i ułatwiania dialogu, w celu opracowania spójnego, elastycznego i wiarygodnego podejścia UE;

190. wyraża uznanie dla przeprowadzenia z powodzeniem przez ESDZ i delegatury Unii analiz drugiej generacji dotyczących demokracji oraz dla postępów w zakresie planów działania dotyczących demokracji, a także apeluje do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel o dopilnowanie, by plany działania przekładały się na konkretne wsparcie dla demokracji w terenie;

191. wzywa ESDZ do wykorzystania doświadczeń płynących z analiz dotyczących demokracji, tak aby wnioski z tych analiz zostały włączone do głównego nurtu działań zewnętrznych UE, oraz zauważa, że choć dodanie aspektu demokracji do krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji jest pożądane, to nie wystarcza do w pełni kompleksowego rozumienia demokracji w państwie partnerskim;

o

o o

192. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, wysokiej przedstawiciel/wiceprzewodniczącej oraz Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka.
